

Reuniunea Comercianților, Industriașilor și Meseriașilor Români
din Cluj și județul Cluj.

CĂLĂUZA

EDIȚIA II.

cu adresele exacte ale:

Autorităților, — Instituțiilor Publice, —
Băncilor, — Gazetelor și Revistelor, —
Medicilor, — Farmaciștilor, — Advocaților,
Arhitecților, — Comercianților, — Mese-
riașilor și Industriașilor români din Cluj

Impreună cu

D a r e a d e s e a m ă

asupra

CONGRESULUI EXTRAORDINAR

al Reuniunilor de Comercianți In-
dustriași și Meseriași Români din
Ardeal și Banat

ținut în Cluj la 19 Noemvrie 1933.

247.12
494
2924

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BIBL. UNIV. CLUJ-BAPOEN
Nr. Stv. 42 - 80

BANCA ILIESCU S. A.

Cluj, Str. Regina Maria 42

Capital Social Lei 10,000.000.—

Fondată în anul 1922. :—: Cont de vi-
rament la BANCA NAȚIONALĂ a RO-
MÂNIEI. — Cont la Cec poștal No. 40.050

Telefon : 11-54.

Face tot felul de operațiuni de bancă : primește de-
puneri spre fructificare pe libele nominative și la
purtător, împrumuturi în Cont Curent, împrumuturi
pe gaj, scont de portofoliu comercial, lombard pe
efecte de stat, cumpărări și vânzări de efecte publice
în comision, execută ordine de bursă.

Cea mai mare colecție principală din Ardeal

pentru vânzarea lozurilor

Loteriei de Stat pe Clase

*Sucursale, subcolecători și agenții în toate orașele și
Centrele mai importante din Ardeal*

Prefață la Ediția II-a

„Ajută-te Române!“ Căci numai așa putem ajunge realizarea ideatului: „România a Românilor“.

Pornind dela adevărul nediscutabil, că structura socială a neamului românesc numai atunci e solidă, din toate punctele de vedere (moral, economic, financiar, cultural, politic și fizic) dacă cele trei clase alcătuitoare sunt deopotrivă de puternice, ca număr și ca forță; constatăm, cu durere, că structura actuală a edificiului nostru social este *monstruoasă*; pentru că avem o temelie puternică și sănătoasă: *țărâtimea română*, și un coperis pe cât de frumos și prezentabil, pe atât de impunător — *Cărturimea română*, dar în schimb pereții edificiului sunt șubrezi și amenințați să se sfărâme sub greutatea coperișului. — *Clasa de mijloc românească*, sau mai binezis, *comercianții și meseriașii români*.

Văzând că și azi după 15 ani de stăpânire românească, comercianții și meseriașii români formează o minoritate disparentă, față de semenii lor minoritari, care imprimă și acum, un caracter spre în orașelor noastre din Ardeal și părțile alipite, ne-am ridicat noi: *Reuniunea Comercianților, Industriașilor și Meseriașilor Români din Cluj*, și dând alarma asupra monstruoziității edificiului nostru social amenințat cu prăbușirea, prin congresul ținut la 19 Noiembrie 1933; prin Șezătorile culturale, ce ținem regulat Duminecă, de Duminecă; și prin publicațiunile noastre; *cerem Autorităților noastre de stat o ocrotire înțeleaptă, conștientă, și tenace, față de clasa de mijloc românească* — în faza ei incipientă: — *Cerem marelui public românesc, concursul conștient rezumat în cuvintele: Nu dați banii streinilor! iar cele necesare gospodăriei și întreprinderilor Dvoastră, le cumpărați și le confecționați numai dela comercianții și dela meseriașii români! Prin această faptă întăriți edificiul nostru social național român! Întărind clasa de mijloc românească, contribuiți la românizarea orașelor noastre!*

Noi *Reuniunea Comercianților, Industriașilor și Meseriașilor Români din Cluj*, pe lângă că am dat încă din anul 1922 un caracter românesc conducerii *Camerei de Comerț și Industrie, și Corporației Industriale din Cluj*;

a) am înființat o Bancă populară „Ajută-te Române!“ pentru ajutorarea membrilor avizați la credit ieftin;

b) am înființat un fond cu numele: „Ajută-te Române, dr. Amos Frâncu“ pentru ajutorarea cu câte 20 mii Lei, acelor calfe române, care voesc să-și deschidă o prăvălie sau un atelier de sinestătător pe teritoriul orașului Cluj.

c) am înființat un cor, și am inaugurat un ciclu de conferințe științifice și culturale pentru instruirea tinerei generații, de viitori comercianți și meseriași români;

d) am editat în anul 1932 prima *Călăuză* cu adresele exacte ale comercianților și meseriașilor români din Cluj;

e) iar acum punem în mâna *Autorităților, a Instituțiilor și a Marelui Public Românesc*, a doua ediție a *Călăuzei* cu rugămintea ferbinte: *sprijiniți pe comercianții, pe meseriașii și pe liber profesioniștii români! Cumpărând, confecționând și consultând numai firmele indicate în prezenta broșură!*

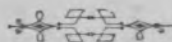
Pentru ca prezenta *Călăuză* să corespundă în măsura cea mai mare tuturor așteptărilor publicului românesc, pe lângă materialul cuprins în prima ediție, — completat și întregit — am publicat și adresele *Autorităților, Instituțiilor publice românești; ale Băncilor, Advocatilor, Farmaciștilor, Medicilor, Arhitecților, Industriașilor Comercianților și Meseriașilor români din Municipiul Cluj*.

Dar nu numai de dragul de a corespunde tuturor așteptărilor publicului românesc, am completat așa cum se prezintă *Ediția II-a*, ci conduși de un principiu cu mult mai înalt și anume: călăuziți de lozinca Reuniunii noastre: „Ajută-te Române!“ întregită cu dictonul: *Orice ban dat streinilor este o săgeată veninoasă, îndreptată contra nației românești!*

Și pentru ca publicul românesc să nu mai păcătuiască contra propriului său neam — *săgețându-l cu banii dat streinilor* — i-am pus la îndemână adresele tuturor profesioniștilor și liber profesioniștilor români din Cluj, nutrind frumoasa speranță că am contribuit efectiv, promovând cu un pas, romanizarea Clujului, și că exemplul Reuniunii din Cluj, va fi imitat de toate Reuniunile surori, din orașele noastre înstreinate.

Cluj la 25 Martie (Buna Vestire) 1934.

Pres:diul.

Autorități civile.

Curtea de Apel.
Tribunalul.
Jud. de Ocol Urbană.
Jud. de Ocol Rurală.
Prefectura Județului.
Chestura Poliției.
Direcțiunea Regională Financiară.
Administrația Financiară.
Direcțiunea Regională de Siguranță a Statului.
Direcțiunea Regională CFR.
Inspectoratul Comercial.
Inspectoratul Industrial.
Inspectoratul Muncii.
Inspectoratul Școlar.
Inspectoratul Agricol.
Revizoratul Școlar.
Autoritatea Industrială.

Autorități Militare.

Corpul VI. de Armată.
Consiliul de Război al C. BCUJ Cluj / Central University Library Cluj

Instituțiuni publice.

Episcopia ort. rom., str. Iuliu Maniu. Episc.: N. Ioan.
Episcopia gr. cat., cal. Moșilor, Episc.: dr. Iuliu Hossu.
Primăria orașului Cluj, p. Unirii 1.
Universitatea, str. Universității.
Clinicile Universității, str. Mico 3.
Biblioteca Universității, p. Gh. Sion.
Academia Comercială, str. Șaguna.
Academia Agricolă, cal. Mănășturului.
Academia Teologică ort. rom., str. A. Iancu.
Academia Teologică gr. cat., str. I. C. Brătianu.
Academia de Muzică și artă dramatică, str. I. C. Brătianu.
Teatrul Național, p. Șt. Cel Mare.
Liceul de băieți „Gh. Barițiu”, str. Barițiu.
Liceul de fete „Regina Maria”, str. Oct. Goga.
Liceul de fete „Principesa Ileana”, cal. Mar. Foch.
Școala superioară de Comerț, str. Șaguna.
Seminarul Pedagogic, str. Cogălniceanu.
Gimnaziul dr. C. Angelescu, str. I. C. Brătianu.
Școala Normală de băieți, str. Romei.
Școala Normală de fete, str. Berthelot.
Școala de Meșaj a Orfanilor de Război, cal. Dorobanți.
Școala de Meșaj Snt. Terezia, str. A. Iancu.
Școala de Ucenici, str. Moldovei.
Căminul studentesc „Avram Iancu”, str. A. Iancu.
Căminul Studenților, cal. Moșilor.
Căminul studenților fice de învățători, str. Grigorescu.
Căminul „Casa Învățătorilor”, p. Șt. Cel Mare.
Căminul de Ucenici, cal. Moșilor.

Căminul de ucenice „Domnița Ileana” cal. Dorobanți.
Camera de Comerț și Industrie, cal. Mar. Foch 51.
Camera Agricolă, cal. Mar. Foch 51.
Camera Muncă, str. Șaguna.
Corporația Industrială, p. Carolina.

Băncile românești din Cluj

Banca Națională a României, sucursala Cluj, strada Memorandului.
Banca »Albina« sucursala Cluj, piața Unirii.
Banca Centrală pt. Ind. și Com., str. Reg. Maria 1.
Banca Românească sucursala Cluj, cal. Reg. Ferd.
Banca Agrară, str. Memorandului.
Banca »Economul«, cal. Reg. Ferd.
Banca „Vatra”, str. Reg. Maria 47.
Banca Învățătorilor, p. Șt. Cel Mare.
Banca Voluntarilor, str. Reg. Maria 6.
Banca „Victor Ilescu”, str. Reg. Maria 42.
Banca Populară „Ajută-te Române”, str. Marechal Foch 51.
Banca Populară „Cluj-Mănăstur”, cal. Moșilor.

Societățile românești de asigurare, Cluj.

„Prima Ardeleană” Societ. Gener. de Asig., str. Universității.
„Fonciera Agricolă” Societ. Gener. de Asig., strada Mareșal Foch.

Casa de împrumut pe amanet rom.

Casa de împrumut pe amanet, cal. Mar. Foch.

Gazete și Reviste românești gazete zilnice.

„Patria”, str. Reg. Maria 36.
„România Nouă”, str. Baron L. Pop.
„Dacia Nouă”, str. Cogălniceanu 4.
„Gazeta Gazetarilor”, p. Unirii (pal. Banffy).

Gazete săptămânele.

»Lumea și Țara«, str. Reg. Maria 4.
»Glasul Ardealului«, p. Unirii.
»Clujul Informativ«, str. Cogălniceanu 4.
»Chemarea Românilor«, cal. Moșilor 10.
»Foaia Noastră«, str. Reg. Maria 4.

Reviste.

„Gazeta Ilustrată”, str. Reg. Maria 36.
„Gând Românesc”, cal. Moșilor.
„Hyperion”, cal. Dorobanților.
„Coasa”, str. Florilor 6.

Tabloul medicilor practicanți români din Cluj.

- Dr. Aramă Ecaterina, boli de femei și copii, Decabal 13.
- „ Aleman Ioan, stomatologie și dentistică, Avram Iancu 16.
- „ Apostol Odișeu, boli venerice și interne, N. Iorga 2.
- „ Anca Emanuil, N. Iorga 2.
- „ Bașiota Bazil, medic mamoș, Reg. Ferd. 37.
- „ Barițiu Septimiu, medic intern, P. Unirii 7.
- „ Buia Ioan, medic univ. medic Circ. IV., Regele Ferdinand 99.
- „ Botez Mihail, prof. agr. de igienă, Reg. Ferd. 99.
- „ Boariu Valer, medic la Inst. radiologic, Regele Ferdinand 32.
- „ Băbuțiu Inocențiu, Clinica stomatol. preparant, R. Maria 5—8.
- „ Benția Collar Ana, medic genec. obst., Memorandului 4.
- „ Borza Zeno, Clinica Chirurgicală.
- „ Boșica Ioan, Instit. de radiologie.
- „ Blându Vasile, Clinica Medicală.
- „ Comănescu Alexandru, medic maior genit. urinare chirurg., Universității 1.
- „ Cristea Gregoriu, genecologică, Minerva 3.
- „ Cioban Virgil, medic legist Trib. Șaguna 5.
- „ Cupărescu Ioan, medic dentist, Londrei 29.
- „ Caba Emil, Psihiatrie, Mico 3.
- „ Cimoca Valeriu, dermato venerolog, N. Iorga 6.
- „ Cusnețova Nină, medic dentisă, Memorand. 8.
- „ Colbazi Emil, venerolog, N. Iorga 2.
- „ Cirlea Petru, Clinica Dermato venerică.
- „ Cotuțiu Coriolan, Inst. Medico leg.
- „ Cosma Ioan.
- „ Chișer Petru, R. Maria 14.
- „ Cirlea Iuliana n. Mocian, Asistentă Clinica, Univ.
- „ Dragomir Teofil, medic neurolog, Sam. Micu 2.
- „ Darius P. Liviu, pediatrie, Grigorescu 33.
- „ Daniello Leon, boli pulmonare, N. Iorga 8.
- „ Danicico Ioan, Asistent Clinica Chirurgicală.
- „ Daniel Ilie, Clinica Medicală.
- „ Dragomir Leonida, Clinica Psihiatrică.
- „ Doctor Remus, Clinica OTL.
- „ Elișcu Petru, nas-gât urechi, Baron L. Pop 14.
- „ E. Filipescu Perry Poruțiu, Gynecolog, Regală 11.
- „ Gane Titus, prof. agr. la Clin. Infantilă. Minerva 13.
- „ German Victor, Radiolog și asist. Clin. Medic. Reg. Ferd. 38.
- „ Gălan Pavel, Dermato Venerolog, p. Unirii 7.
- „ Goia Ioan, medic intern, P. Maior 2.
- „ Gidrai Liviu, dentist, Berde 3.
- „ Gârbacea Dido n. Mărgineanu, medic de femei, Reg. Ferd. 6.
- „ Gal Alexandru, medic intern și radiolog, Regele Ferd. 25.
- „ Gălăuță Natalia, medic la Disp. de copii, C. Dobroanți 23—25.
- „ Gavrilă Ioan, asistent la Clinica Medicală.
- „ Graur Emil, Institutul radiologic.
- „ Gavrilescu Stelian, Institutul radiologic.
- „ Georgescu Ilie, la Clinici.

- Dr. Gorgia Luciar, la Clinici.
- „ Hațiegan Iuliu, prof. la interre, Eminescu 8.
- „ Hossu Ștefan, medic circ. I., medic legist, Nic. Iorga 16.
- „ Hucan Constantin, medic căpit, stomatolog. Șaguna 7.
- „ Haliță Mircea, Clinica medicală.
- „ Iancu Axente, Grigorescu 33
- „ Iepure Vintilă, medic căp., Cetățuie.
- „ Iriminoiu Gheorghe, la Abator.
- „ Jianu Ștefan, Clinica Medicală.
- „ Iacobovici I., prof. agr. chirurg, Minerva 13.
- „ Lupan Alexandru, chirurg, N. Iorga 2.
- „ Lupuțiu Ioan.
- „ Mihail Dumitru, oculist, Minerva 3.
- „ Minea Ioan, medic intern. Babeș 63.
- „ Maior Ioan, Reg. Ferd. 37.
- „ Marosin Nicolae, medic intern, Dorobanți 7.
- „ Maței Elena, stomatolog, Reg. Ferd. 32.
- „ Mureșan Emil, preparator, Clinica medicală.
- „ Mihăileanu Grigore, la Clinica medicală.
- „ Mihail Mitrea, Moșilor 12.
- „ Mureșan Ioan, Clinica Universității.
- „ Muntean Ioan, asistent la Clinica Universității.
- „ Măngiucă Ionel, asistent la Clinica Universității.
- „ Mocian Iuliana n. Cirlea, asistent.
- „ Marușca Teodor, medic intern, cal. Vict. 17.
- „ Mester Gavrilă, Clin. Univ. Reg. Ferd. 43.
- „ Negru Dimitrie, radiolog, Minerva 13.
- „ Niculescu Petru, boale interne, Babeș.
- „ Ostatea Valer, medic circ. II., Berthelot 8.
- „ Onaca Nicolae, Clinica medicală.
- „ Pop Liviu, asistent, Băii 20.
- „ Popovici Cornel, mamoș medic circ. II. A. Iancu 48.
- „ Popovici Traian, medic circ. VI., Moșilor 20.
- „ Papilian Victor, chirurg, Minerva 2.
- „ Popovici Gheorghe, medic de copii, P. Maior 4.
- „ Papilian Ecaterina, medic dentist, Minerva 2.
- „ Popoliță Nicolae, nas-gât-urech, p. Unirii 13.
- „ Pop Leonida, Clinica medicală.
- „ Popovici Alexandru, Berde 2.
- „ Popa Rubin, asistent, Clinica Univers.
- „ Popa Radu Olimpiu.
- „ Petrescu Maria Jiaru.
- „ Sglimbea Gheorghe, dermato veneric, p. Uir
- „ Stăniloi Gheorghe, medic de copii, Brătianu 6.
- „ Spârchez Tiberiu, Clinica medicală.
- „ Săbădeanu Vasile, asistent, Mico 30.
- „ Stroia Stanciu, asistent Clinica medicală.
- „ Sireteanu, asistent Clinica Chirurg.
- „ Stanca Constantin, P. Unirii
- „ Stanca Dominic, Spit. de femei
- „ Tătar Corioian, dermato veneric, str. Iorga 2.
- „ Teposu Emil, chirurg, Universității 3.
- „ Telia Liviu, internist, Reg. Maria 7.
- „ Tănăsescu Horațiu, internist, Reg. Maria 9.
- „ Tiberiu Albon, Inst. de Patol. gen. și exp.
- „ Todea Cornel, Clinica medicală.
- „ Turcu Titus, asistent.
- „ Tincu Valer, dermatolog, p. Unirii 13.
- „ Ureche Constantin, prof. univ. la Clin. psihiatr. Pasteur 1.

- „ Uleia I, stomatolog, Barău 16.
- „ Vasiliu Titu, boale interne.
- „ Voicu N. Ioan, mamoș, R. Maria 34.
- „ Vancea Petru, oculist, R. Maria 34.
- „ Veluda Constantin, Moșilor 12,
- „ Vasilescu Vasile, I. Maria 6.
- „ Vintilă Ioan, R. Maria 51.
- „ Vlad Petru, medic șef al municipiului, Vlăduț 1.
- „ Zugravu Gheorghe, asistent, Inst. de orbi.

Farmacii :

- Ciocănelea P. Mih. Vit.
- Demeter Cornel. Cal. Moșilor 11.
- Dr. Olariu Dumitru str. Reg. Maria 9.
- Popa Ioan, Cal. Reg. Ferd 28 a.
- Somlea Mihail, Cal. Reg. Ferd. 32.
- Șotropa Emil, P. Șt. Cel Mare 1.
- Dr. Goina Teodor, P. Unirii 32.

Advocații definitiv înscrși în baroul advocaților de începutul anului 1934.

- Anca Corne, str. Memorandului 2.
- Ancușa Victor, str. Iuliu Maniu 23.
- Andrașiu Alexandru, str. Regina Maria 32.
- Baciu Victor, Contenciosul CFR.
- Baciu Ștefan, str. Baba Novac 12.
- Băleanu C. Ioan, cal. Vict. 44.
- Balota Gheorghe, Contenciosul CFR.
- Barzu Virgil, str. Iuliu Maniu 6.
- Blaga Aurel, str. Regina Maria 34.
- Boeriu Octavian, str. Regina Maria 51.
- Bola Paul, piața Unirii 7.
- Boila Romul, str. Băii 7.
- Boiță Zaharie, str. Regina Maria 36.
- Borda Emil, str. Marșal Foch 48.
- Bozonea Nicolae, str. Avram Iancu 10.
- Brate Ioan, Prefectura Județului.
- Bratu Elena, str. Bălianu 34.
- Bratu Dumitru, str. Regina Maria 48.
- Cabz Vasile, str. Reg. Maria 15.
- Câmpian Augustin, str. Bob 3.
- Cărpinișan Nicolae, p. Unirii 22. et. I.
- Căpușu Marțian, p. Unirii 9. et. I.
- Ceașeanu Alexandru, str. Reg. Maria 25.
- Costea V. Gheorghe, str. Reg. Maria 41.
- Costin Ioan, str. Reg. Maria 32.
- Coroian Iuliu, str. Reg. Maria 32.
- Cristea Nicodim, str. Nic. Bălcescu 1.
- Dan Partenie, p. Unirii 7.
- Demian J. Aurel, str. Reg. Maria 1.
- Domșa Cornel, str. Reg. Maria 48.
- Dragomir Alexandra, str. Reg. Maria 1.
- Drăgulescu Aurel, Cal. Vict. 51.
- Fabius Ștefan, str. Reg. Maria 5.
- Fedorca Ioan, str. Stroescu 10.
- Fedorca Emil, str. Stroescu 10.
- Fersigan Romulus, str. Reg. Maria 42.
- Fodor Alexandru, Cal. Reg. Ferd, 37.

- Gabor Laurean, str. Avram Iancu 10.
- Georgescu Mircea, str. Băii 21.
- German Traian, str. Reg. Maria 23—25.
- Giurgiu Ioan, p. Cuza Vodă 5.
- German Laurian, str. Reg. Maria 47.
- Giurgiu Teodor, str. Baron Pop 1.
- Giurgiu Traian, p. Cuza Vodă 5.
- Giurgiu S. Sever, p. Unirii 22.
- Guțiu Pavelescu Zenobia, C. Vict. 19.
- Hațiegan Emil, str. Șircai.
- Hațiegan Eugen, str. Gen. Neculcea 2.
- Heico Aurel, str. Clemenceau 7a.
- Hossu Vasile, str. Avram Iancu 1.
- Huza Vasile, str. Corches 7.
- Ilieș Victor, str. Regală 5.
- Laurențiu Flaviu, str. Iuliu Maniu 16.
- Lazar Pompei, str. Memorandului 2.
- Lazar Vasile, cal. Reg. Ferd. 2a.
- Lucian Alexandru, str. Iuliu Maniu 10.
- Lupașcu Alexandru, str. Reg. Maria 6.
- Macavei S. Petru, str. Neculcea 2.
- Maier G. Sabin, str. Iuliu Maniu 20.
- Maier Titus, str. Iuliu Maniu 20.
- Maior C. Ionel, str. Reg. Maria 36.
- Meteș Petru, str. Reg. Maria 47.
- Miclea Gheorghe, p. Cuza Vodă 14.
- Milea Aurel, str. Maiorescu 1.
- Moisil Tudor, str. Dorobanților 5.
- Moldovan Valer, str. Baba Novac.
- Moșu Octavian, str. X. Popol 13.
- Muica Ioan, str. Reg. Maria 35.
- Muntean Ioan, str. Dorobanților 26.
- Muntean Ioan, str. Fântânele 18.
- Mureșan Leontin, p. Unirii 11.
- Negrea Camil, str. Văcărescu 28.
- Nemeș Simeon, str. Iuliu Maniu 34.
- Nicoară Emil, p. Cuza Vodă 5.
- Nistor E. L. Virgil, str. Reg. Maria 48.
- Oana Ilie, c. Vict. 11.
- Oana Vasile, str. Iuliu Maniu 16.
- Olariu Valer, cal. Reg. Ferd. 18.
- Onișor N. Marius, cal. Vict. 63.
- Onișor Titus, cal. Vict. 63.
- Orăștean Ioan, cal. Vict. 44.
- Ostoaia Iacob, cal. Vict. 39.
- Pațade N. Ionel, str. Iuliu Maniu 2.
- Păteanu Petru, str. Șerban Cantacuzino 2.
- Plaian Ioan, str. Memorandului 15.
- Pop Alexandru, str. Iuliu Maniu 6.
- Pop Dionisie, str. Regina Maria 41.
- Pop Emil, str. Baba Novac 9a.
- Pop Valeriu, p. Unirii 11.
- Pop E. Victor, str. Dorobanților 7.
- Pop Victor, str. Reg. Maria 51.
- Pop Ionel, str. Iuliu Maniu 2.
- Pop Ioan, str. Filipescu 5.
- Pop Traian, str. A. Iancu 9.
- Pop Vasile, cal. Reg. Ferd. 13.
- Popa Adam, p. Cuza Vodă 7.
- Popa Laurian, p. Mih. Vit. 35.
- Popescu Ilariu, str. Iuliu Maniu 43.
- Popov B. G. Adonis, str. Minerva 9.

Reuniunea Comerțanților, Industriașilor și Meseriașilor
Români din orașul și județul Cluj

Dare de seamă

asupra

CONGRESULUI EXTRAORDINAR

BCU Cluj / Central University Library Cluj

al Reuniunilor de Comerțanți, In-

dustriași și Meseriași Români din

Ardeal și Banat

ținut la Cluj în 19 Noemvrie 1933.

Domnișoare Studente și Domnilor Studenți Români!

Timpurile de mare criză economică și financiară *ne ordonă* să fim solidari! Solidari, de așa manieră, că banul muncit, din greu, de Români să nu treacă în mâinile jidanilor sau ale streinilor,

Cumpărați deci, și vă confecționați cele necesare *numai dela comercianți și meseriași români!*

Cluj, la 14 Septemvrie 1933 (Ziua Crucii).

„Reuniunea Comercianților, Industriașilor
și Meseriașilor Români din Cluj

Cumpărați și vă confecționați cele necesare
numai dela comercianții și meseriași români!

BCU Cluj / Central University Library Cluj
***Orice ban dat streinului este o să-
geată îndreptată contra nației românești!***

Solidaritatea, armonia și disciplina sunt stâlpii pe care se sprijinește dezvoltarea și bună starea clasei de mijloc românești!

Deviza Reuniunii Comercianților Industriașilor
și Meseriașilor Români din Cluj este:

**„Ajută-te Române“ că numai astfel
ajunghi la desăvârșirea idealului!**

P r e f a ță

„Sub ocrotirea Bisericii,
„Prin noi înșine
Solidari și uniți fiind,
„Vom face minuni!“

Noi comercianții și meseriașii români, văzându-ne lipsiți atât de ocrotirea guvernelor, cât și de sprijinul marelui public românesc, — deși timpurile sunt neînchipuit de grele în privința câștigului — totuși conducerea Reuniunii noastre, dornică de o înviore a clasei de mijloc românești, și conștientă de răspunderea ce are pentru creșterea și instruirea generațiilor viitoare, a hotărât convocarea Congresului regional al Reuniunilor de Comercianți, Industriași și Meseriași Români din Ardeal și Banat la Cluj pe ziua de 19 Noiembrie 1933.

Prin convocarea acestui Congres, noi Clujenii ne împlineam și o plăcută datorie de revanșă față de Reuniunea soră din Turda, ai cărei oaspeți am fost astă vară.

Scopul urmărit prin convocarea congresului, de care ne ocupăm în prezenta broșură,

a fost să arătăm publicului românesc din Cluj organizația noastră profesională; iar noi comercianții și meseriașii români din diferitele centre, cunoscându-ne, să ne spunem reciproc durerile și păsurile noastre, și împreună să chibzuim ce avem de făcut pentru promovarea intereselor clasei de mijloc românești, atât de neglijată și atât de oproșită în România Mare.

Iar prin broșura de față voim să fixăm întregul material al congresului pentru ca și cei absenți să ia cunoștință de strădania noastră, iar pătorețimea să găsească în această strădanie noi izvoare de însuflețire și de avânt, în acțiunii economice, românești și creștinești.

Comitetul aranjator.

P. S. Cerem iertare acelor Reuniuni, pe care nu le-am invitat, neavând cunoștință de existența lor.

Apelul trimis Reuniunilor surori

Pentru ca să fim orientați asupra participanților la congres, am adresat apelul următor:

Domnule Președinte!

Comitetul Reuniunii noastre în cadrele programului de muncă a hotărât ținerea unui congres parțial la Cluj al Reuniunilor noastre pe ziua de 12 Noemvrie 1933, ceace ar însemna un pas înainte în munca noastră de consolidare a comerțului și meseriei românești.

La acest Congres vrem să ne manifestăm atât pe teren profesional cât și cultural.

Vrem să pecetluim vitregia și indiferența, cu care am fost și suntem tratați de către guvernele și conducătorii noștri, ca clasă mijlocie, tocmai atât de importantă ca și clasa de sus și clasa de jos țărănească;

Vrem să alungăm ideologia absurdă a bărbaților noștri de stat, că meseria și comerțul sunt sortite exclusiv jidanilor și altor naționalități minoritare din țara noastră, și numai românilor, nu.

Vrem să strângem legătura sufletească a păturei intelectuale și a păturei țărănimei prin intermedierea noastră.

Pentru asigurarea unei cât mai bune reușite a acestui Congres, Vă rugăm Domnule Președinte să binevoiti a ne comunica în timpul cel mai scurt posibil cuvântul D-voastră, precum și câteva relații referitoare la măsură în care veți participa. În așteptarea răspunsului D-voastră Vă salutăm cu deplină dragoste.

Cluj, la 6 Octomvrie 1933.

Președinte:
Andrei Fărcaș

Secretar:
V. Taflan

Prezentul apel s'a trimis Reuniunilor surori din: Bistrița, Mediaș, Gherla, Săliște, Sibiu, Târgu-Mureș, Turda, Uioara, Deva, Arad, Orăștie, Abrud, Cămpeni, Alba-Iulia, Miercurea-Sibiului, Aiud, Sebeșul-Săsesc, Poiana-Sibiului, Lugoj, Petroșani, Timișoara, Oravița, Brașov, Caransebeș, Făgăraș, Sălciua de jos. Primariilor: Turda și Târgu-Mureș

Lucrări pregătitoare

Comitetul Reuniunii a încredințat unei comisii mixte mai restrânse alcătuirea programului și pregătirea tuturor agendelor împreună cu masa comună, concertul și dansul care erau

în legătură cu congresul convocat pe ziua de 19 Noemvrie 1933.

Comisia era compusă din următoarele persoane:

Șt. Penes, președinte al comisiei, Victor Iliescu, Șofr. Ghișe, Andrei Fărcaș, Gh. Ghili, Victor Taflan, Gavril Boca, Alex. Sighiartău, I. Pop, Șt. Tanța și d-nele: Alecuciu, Pop, Sighiartău, Taflan, Bucur, Suci, Luca și dșoarele Vlaicu și Strugariu Janetta.

În ședințele convocate în scopul organizării s'a stabilit:

1. Să se ceară P. S. Episcopii Nicolae Ivan și dr. Iuliu Hossu încuviințarea ca să fie patronii Congresului.

2. În dimineața zilei congresului să se scoată Drapelul Reuniunii și într'o procesiune disciplinată, cu muzica să fie dus la Catedrala nou sfințită — unde se va oficia un parastas pentru odihna celor morți din Reuniune.

3. Congresul se va ține în sala cea mare a Camerei de Comerț și Industrie, la orele 3 p. m.

4. După congres publicul va fi invitat la masa comună, care se va aranja de d-nele susnumite, în palatul cel nou al Camerei de Comerț.

5. După încheierea mesei va urma concertul corurilor din Cluj și Turda și apoi dans până în zorii zilei.

Pentru acoperirea cheltuelilor împreună cu aranjarea mesei comune, s'a apelat la contribuția membrilor și a binevoitorilor Reuniunii. Dăm mai jos numele și suma contribuabililor:

N. N. 1000 Lei, V. Iliescu 500, A. Fărcaș 500, Șt. Penes 100, Ș. Ghișe 100, Gh. Ghili 100, P. Aitoneanu 100, I. Rațiu 100, T. Moldovan 100, G. Boca 100, A. Sighiartău 120, N. Străulea 50, V. Ghirșan 50, I. Suci (N. Ghișe 50, I. Vescan 50, V. Cristea 50, V. Iorga) 50, G. Cupsa 30, I. Curta 50, T. Frențiu 100, N. Roșca 100, E. Bucur 100 și 2 sticle licheur, Gh. Bălan 50, P. Cocișiu 100, D. Fântână 50, I. Mușă 100, I. Munteanu 50, E. Nistor 100, P. Pop 100, V. Pop (pilar) 50, T. Târziu 50, I. Pop Mircea 50, Pompei Pop 20, Gh. Obancea 50, I. Comșa 200, I. Suci (Reg. Maria) 10, N. Suci 100, Șt. Gașpar 50, T. Orban 50, I. Manițiu 200, S. Gâscă 40, Gh. Rusu 100, I. Mețea 10, V. Hodiș 10. D-nele: Barițiu 100, Iliescu 200, Penes 50, Fărcaș 100, Ghișe 50, Alecuciu 30, Micșa Pompei 30, Letiția Hațieganu 100, Cocișiu 20, Bucur 30, Boca 30,

Crăciunaș 30, Copil 30, Pop Ana 30, Luca Gavr. 20, Taflan 30, Sălăjan 20, d.șoara Uioreanu 10, Aldescu 30, E. Suciu 30, Străulea 20, Dr. Peri Poruțiu 100, Străjan 10, Rusu Gh. 50, Tanța 50, Bălan 50, Cristea 50, Curta 30, Onișor 30, Rațiu 50, Mușa 50, Pop P. 50, Biriș 100, Nistor 50, Juga 50, Pop Ana 10, Moldovan N. 20, Miron 20, Olteanu 20, David 20, Ghili 20, Suci 15, Șerb 30, Vonica D. 40, Vescan 30, Pop Maria 30, Cubleşan 20, Luca Td. 50, Chirvai 30, Dr. Bratu El. 50, Ghirișan V. 60, Pop Alexe 20, Chiorean 40, Vonica I. 20, Muuteanu 30, Marian 20. Dnii: Vas. Ilea 50, dr. Adria Iacob 100, I. și M. Vlad 30, Chioreanu 20, I. Vancu și dna 25, Moldovan și dna 50, M. Darida 100.

În ziua de 6 Noembrie 1933 am stabilit definitiv programul congresului pe care l'am trimis Reuniunilor surori notate mai sus, autorităților și persoanelor marcante din Cluj, precum și tuturor membrilor Reuniunii.

În cele următoare reproduce-m invitarea la congres:

Invitare

Prin prezenta avem onoare a Vă invita la

Congresul regional

extraordinar al Reuniunilor Comercianților, Industrișilor și Meseriașilor Români din Ardeal

ce se va ține în

Cluj, Duminică la 19 Noembrie 1933
în sala festivă a Camerei de Comerț și Industrie Str. Mareșal Foch 51 (fost Calea Victoriei)
cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea Congresului la orele 3 p. m. de dl Victor Iliescu, președinte de onoare al Reuniunii și constituirea biroului.
2. Proclamarea P. S. Lor Episcopii Nic. Ivan și Dr. Iuliu Hossu patroni ai Congresului.
3. Cuvântul delegaților.
4. Raport despre activitatea Reuniunii din Cluj, de V. Taflan, secretarul Reuniunii.
5. Chestia Camerilor de Muncă, Asigurărilor Sociale, Furniturile către Stat și Autorități. Referent: Andrei Fărc.ș., președintele Reuniunii.
6. Chestia Creditului și Atelierele de Stat. Referent: Șofronie Ghișe, vicepreședintele Reuniunii.
7. Situația clasei de mijloc românești, Sprijinul publicului românesc, Colaborarea Reuniunilor între ele și încadrarea în Reuniuni a tuturor profesioniștilor români atât din centre cât și din provincie. Referent: Ștefan Peneș, vicepreș. Reuniunii.
8. Moțiune.

Seara: Masă comună urmată cu concert și dans până la ziua.

Cluj, la 6 Noembrie 1933.

Comitetul

Procesiunea, Parastasul

A sosit și ziua de 19 Noembrie 1933 -- Ziua Congresului. Pe la orele 9 dimineața șoseau în fața Camerei de Comerț și Industrie, pâlcuri de tineri și bătrâni, toți pregătiți de congres. Două Doamne și o Domnișoară prindeau pe peptul fiecărui congresit o cocardă tricolor și o insignă. S'a montat și scos Drapelul -- în timp ce în stradă sosise Căminul de Ucenice -- și Căminul de Ucenici din str. Moșilor, în frunte cu fanfara plugarilor din Mănăstur.

Di Ștefan Peneș ajutat de 12 tineri a aranjat cortegiul în ordinea următoare: În frunte erau ucenicii, urmași de cafe. Apoi venea fanfara urmată de ucenice. După ucenice urma Drapelul (purat de tânărul Vasile Ghișe) și membrii Reuniunii.

Astfel încolonată, actuala și viitoarea clasă de mijloc românească din Cluj a parcurs str. Mareșal Foch, Piața Unirii, Str. Regina Maria și Piața Cuza Vodă. Muzica a rămas în fața Catedralei, iar procesiunea a intrat în Biserică pentru a asista la Liturgie și la Parastasul ce se va oficia pentru pomenirea aceluia care au muncit pentru Reuniune.

Parastasul a fost inițiat și aranjat de dl Victor Iliescu, președintele de onoare al Reuniunii. După liturgie a predicat părintele Gorun despre iacomul, care s'a strâns nespuse de multe averi pământești fără să se gândească și la suflet.

S'a celebrat apoi parastasul de către p. asesor Laurențiu Curea, asistat de preoții Ioan Ciora și I. Gorun pomenindu se răposaiți: Dr. Grigorie Silași, prof. universitar întemeietorul Reuniunii, p. Bazil Podcuhă, inv. Iacob Mureșanu, Petre Barițiu, ing. Petre Lucaciu, președinte de onoare, Victor Iepureanu, Petru Dăgan, Zaharia Chiș Grigorie Mureșan, Ioan Moldovan, Petru Maja și dr. Amos Frâncu. Pausul a fost ridicat și de P. S. Episcopul Nicolae Ivan.

Terminându-se și piosul act de pomenire al morților Reuniunii. -- Congresistii s'au încolonat și-au condus Drapelul la sediu. -- Înainte de a se depune drapelul, toată asistența a cântat în cor „Pe-al Nostru Steag e scris Unire“. Di Ștefan Peneș a mulțumit în numele Comitetului Reuniunii, participanților la procesiune și a anunțat că la orele 3 p. m. se începe congresul în sala cea mare a Camerei de Comerț.

Congresul

La ora 3 p. m. sala festivă a Camerei de Comerț și Industrie era archiplină de participanți la congres, — membri de ai Reuniunii din Cluj, delegați de ai Reuniunilor surori și invitați.

La masa prezidială ocupă loc dl Victor Ilescu președintele de onoare al Reuniunii, dl asesor Andrei Ludu reprezentantul P. S. S. Episcopului Nicolae Ivan și dr I. Băliban reprezentantul P. S. S. Episcopului dr Iuliu Hosu. La dreapta și la stânga erau referenții, iar la mesele din față ziariștii și secretarii congresului dnii Vasile Vlaicu și Victor Taflan.

Punct la orele 3:30.

Dl Victor Ilescu, președintele onoare al Reuniunii Comercianților Industriașilor și Meseriașilor români din Cluj salută de bună venire pe înalții oaspeți prezenți la acest Congres și anume: părintele asesor Andrei Ludu, ca reprezent al P. S. S. Episcopului Nicolae Ivan, prof. dr. Băliban și dr. Dunca ca raprezentanți ai P. S. S. Episcopului dr Iuliu Hosu, dl Petre Pop, consilier comunal din partea Primăriei, dl dr. G. Moroianu, rectorul Academiei de Comerț și Industrie, dl Teodor Bindea, reprezentantul Camerei de Muncă, dl Augustin Corbu, reprezentantul Camerei de Comerț și Industrie, dna Sofia dr. Mețes, viceprezidenta Societății Ortodoxe a Femeilor Române, dna dr. Elena Bratu, reprezentanta Societății Femeilor Creștine, dna dr. L. Hațiegan, prezidenta Căminului de Ucenice, dna Sidonia Docan, prezidenta Societății Crucea Roșie, dl Andrei Mureșan, directorul Căminului de ucenici, apoi pe delegații Reuniunilor de Meseriași din provincie, precum dl Traian Novac, secretarul-general al Asociației Meseriașilor, Comercianților și Muncitorilor Români din Timișoara, dl Luca, președintele Reuniunii Meseriașilor Români din Uioara, dnii Nicolae Proștean, președintele, dl Ioan Ullar, secretarul, Ioachim Limbășianu, stegarul Reuniunii Meseriașilor Români din Mediaș, dl Nicolae Colobăț, reprezentantul Reuniunii Meseriașilor Români din Mociu, dl N. Feldeorean, delegatul Reuniunii Meseriașilor Români din Sibiu, apoi delegații Reuniunii Comercianților și Meseriașilor Români din Turda, dnii Alexandru Chiș, Luca Catarig, Nicolae Moldovan, Izidor Iaszinszki, Simion Feurdean, Pompei Pop, Mihail Felezău, precum și delegații Reuniunii Meseriașilor Români din Gherla, dnii Augustin S. Deacu, Roman Pavel, Moldovan Ioan, Gavril Panis, Gheorghe Seserman și Izidor Balog.

Președintele salută în deosebi pe reprezentanții presei precum și pe membrii corului mixt al Reuniunii meseriașilor și comercianților români din Turda sub conducerea dlui prof. Izidor Iaszinschi, precum și pe numeroșii oaspeți, cari s'au grăbit să onoreze cu prezența lor acest Congres extraordinar al Reuniunilor

de meseriași, comercianți și industriași români din Ardeal.

Roagă pe distinșii oaspeți din provincie, cari nu au fost menționați mai sus ca să binevoiască a se anunța la Biroul Congresului spre a fi înscrisi.

La sfârșitul Congresului se vor ceti și adresele ce ne-au sosit în scris, precum și telegramele de adeziune.

În continuare președintele explică necesitatea ținerii acestui Congres din cauza crizei economice, precum și din cauza nepăsării publicului și a lipsei de solidarizare între meseriași și comercianții români. Suntem cea mai importantă clasă socială a statului și totuși suntem clasa cea mai expusă tuturor vicisitudinilor. Trebuie să pășim cu pași hotărâți spre îndreptare și trebuie să se dea semnalul de alarmă pentruca să se salveze această categorie socială importantă a statului. În ceasul al 11-lea trebuie să fie dat acest semnal de către noi și să nu așteptăm, ca alții să se ocupe de soarta noastră și anume atât în interesul nostru de breaslă, cât și în acela, ca să se ajungă scopul, ca și comerțul și industria din țara românească să fie în mâinile Românilor. (Apl.)

Strângerea rândurilor noastre are în vedere consolidarea României. Nu este suficient de-a avea armata, biserica și școala în mâna românilor, ci trebuie să avem și comerțul și industria în mână românească. Tăria unei țări nu se mai judecă numai după numărul baionetelor, pentrucă am văzut țări biruite cu armele, sunt biruitoare pe teren economic.

Este interesant numai, că deși România este o țară bogată, totuși aici Românii sunt cei mai săraci. Suntem săraci în țară bogată.

Dar strângerea rândurilor ne-o impune și unitatea națională a țării noastre.

Apoi mai este nevoie și de schimbarea mentalității greșite, după care Românul ar fi incapabil de industrie și comerț. Prin bunăstarea noastră noi vom contribui cu atât mai mult la susținerea statului. Cu atât mai mult, căci în vremuri grele se știe, că comercianții români contribuiau cu bani grei la cheltuielile de războiu, apoi după războiu contribuiau la clădirea de biserici.

Pentru toate aceste motive noi sperăm, că vom fi sprijiniți atât din partea statului, cât și de către toți oamenii de bine. Tocmai de aceea facem un călduros apel către Prea Sfinții Părinți, ca să ne împărtășească de părinteasca Lor atențiune, declarându-i de patroni ai Congresului.

După acestea declar *Congresul Reuniunilor Meseriașilor, Comercianților și Industriașilor Români din Ardeal de deschis.*

Părintele asesor Andrei Ludu

Domnule Președinte !
Onorat Congres !
Doamnelor și Domnilor !

Iau cuvântul, fiindcă sunt reprezentantul Prea Sfinției Sale Episcopul Nicolae Ivan, care m'a trimis, ca să vă transmit salutul său părintesc și totodată binecuvântarea Sa arhierască și curat românească, pentru ca Congresul Dvs. să poată să așeze concluze fericitoare concluze mântuitoare, concluze, cari să reînvioreze întreaga atmosferă românească și mai ales economică a țării noastre românești. (Apl.)

Domnilor !

Socotesc de o semnificație înaltă morală faptul, că Congresul Comercianților, Meseriașilor și Industriașilor Români a distins pe capii bisericilor noastre naționale, pe Episcopii noștri de patronii acestui Congres.

Semnificație elocventă constituie această distincție, dovadă și cheazășie, că la baza acestei organizații, deși economică-financiară, este elementul moral. Și fără elementul moral întreaga străduință a noastră, a tuturor factorilor conducători nu poate să realizeze nimic fericitor pentru țara românească. (Aprobări, apl.)

Când hotărârea Dvs. este să vă întemeiați organizația Dvs., pe biserică, pe concepția creștină, pe morala ei, să mă credeți, că atunci Dumnezeu e cu noi și fericirea țării se prevede ca ceva realizabil și ca ceva sigur.

Nici în organizațiile sociale-mecanice, nici în alte organizații sociale nu este mântuire. Organizațiile mecanice pot numai îndulci raporturile sociale, dar nici odată nu pot să le soluționeze. Ele pot fi expediente pentru o durată mai lungă sau mai scurtă. Ori nouă ne trebuiesc formule pentru a soluționa criza de astăzi, haosul, frământările, ahtiarea după dreptate socială, viața economică, situația școlară. Acestea nu se obțin prin legi rigide, ci acestea se pot obține numai prin reînnoirea sufletească. Aceasta ne trebuie în toate păturile de conducere, cari stau la baza vieții naționale.

Ori, păturile principale economice sunt: poporul, în majoritatea lui agricol, apoi intelectualitatea și apoi zidul, forța țării este pătura comercianților, și industriașilor, este organizația Dvs., Onorat Congres ! (Apl.)

Când ne vom renaște sufletește și când vom adauge străduințelor noastre un coeficient cât mai mare de progres moral, numai atunci îndrumăm carul progresului național înainte, numai cu timbrul de concepție morală și românească aplicat tuturor străduințelor noastre. (Apl.)

Domnilor ! Elementul moral în ce consistă ? În cel mai înalt altruism și idealism, trebuie să ne desbrăcăm de tot ce constituie instinctul animalic, egoismul, indiferentismul și cu toții să ne depunem întreg sufletul, pentru ca să creăm individualități, cari să se jert-

fească pentru aproapele, pentru toate cauzele mari românești. (Apl.) Egoismul distruge, provoacă asperități sociale, până când altruismul netezește toate asperitățile, apropie toate sufletele și propagă iubirea de aproapele până la sacrificiu. De aceea este atât de frumos gestul Dvs., când proclamați capii bisericilor noastre de patroni, atunci, când aveți credința, că stând sub aripile ocrotitoare ale Bisericii, aveți credința că sunteți pe drumul cel adevărat, aveți nizuința de a lucra temeinic, de a lucra frățește, în spiritul dreptății și în spiritul celui mai înalt altruism și idealism românesc.

Ori, eu mă gândesc cu 30 și ceva de ani în urmă, — eram student în teologie la Sibiu — când președintele Asociației Meseriașilor Români din Sibiu a apelat la concursul nostru tineresc, ca să le dăm mână de ajutor, ca să-și formeze un cor, cu care să-și desmorțască viața culturală și socială a Sibiienilor. Și am primit cu multă plăcere această invitație și trei ani am urmat seară de seară repetițiile de cor ale Reuniunii de cântări a Meseriașilor Români.

Și a fost pentru mine ca și pentru toți teologii coriști, o mândrie, că am putut da concursul nostru meseriașilor români. Și fără să vă aduc laudă, m'am mândrit cu sufletul curat și plin de inițiativă al meseriașilor români din Sibiu.

Mă credeți, a fost greu atunci, ca meseriașii români să fie organizați românește într-o organizație de breaslă. Erau timpuri grele, când numai un cuvânt între două persoane era suspiciunat, ca o pornire contrară ideii de stat maghiar, zis contra integrității statului, a statului, care ne-a robit sute și sute de ani.

Și accentuez lucrul acesta, Dacă atunci meseriașii români, cari erau foarte puțini la număr, au avut acea inițiativă nobilă și fericită, pentru-ca organizați fiind, să poată produce mai mult și mai bun, pentru ca să fie ajutați de membrii organizației, câtă valoare are astăzi organizația Dvs., când pedeci de ordin străin nu sunt și nu pot să fie, când astăzi se cere, ca meseriașii să se organizeze, dar așa organizați, nu numai de a crea un capital material, ci un capital nobil moral, care să se considere ca un progres real pentru binele și întărirea țării noastre românești ! (Apl.)

Biserica, a cărei datorie este ca să vegheze asupra fiilor săi, ca să implore ajutorul tatălui celui ceresc și îndeosebi reprezentantul ei, Prea Sfințitul Episcop Nicolae Ivan (Apl.) m'a autorizat să vă spun, că ușa Domniei sale va fi pururea deschisă, și lar deschisă oricărui meseriaș sau comerciant român în toate dorințele sale (Aplauze puternice).

M'a autorizat să vă spun, că mai mult decât ușa casei sale, ușa sufletului său va fi pururea deschisă, ca să primească toate dorințele sufletelor Dvs. (Trăiască, apl puternice).

Președintele: Mulțumind prea Cuvioșiei Sale pentru frumoșele îndemnuri, pe care promitem, că le vom urma, din partea organizației clujene a meseriașilor și comercianților români exprimă omagiile de stimă și considerațiune Prea Sfinției Sale și mai ales mulțumește Prea Sfinției Sale pentru sprijinul ce l-a acordat meseriașilor noștri în trecutul apropiat, sprijin real, când lucrările Catedralei au fost luate de către meseriași și industriași români din Cluj (Apl. Trăiască!)

După aceasta ia cuvântul dl dr. Băliban, delegat din partea P. S. Sale Episcopul dr. Iuliu Hosu.

Onorat Congres!
Doamnelor și Domnilor!

În stema scumpei noastre Români este înscrisă lozincă Nihil Sine Deo, Nimic fără Dumnezeu. Lozincă veșnică, lozincă frumoasă pe care, cine o cetește, știe că întreagă activitatea vieții noastre naționale trebuie să fie în legătură cu Dumnezeu.

De aceea cu mare bucurie P. S. Sa Episcopul Iuliu Vă trimite prin mine arhierasca Sa binecuvântare asupra Congresului pe care Dvs l-ați pus sub patronajul celor dintâi doi Episcopi Români ai Clujului românesc. Este elocvent semnul, că Dvs. țineți să creați în spiritul creștinesc și românesc nouă directive comerțului și industriei noastre convingși fiind, că nimic nu veți putea face fără Dumnezeu. De aceea P. S. Sa Episcopul Iuliu primește cu nespusă bucurie, cu nespusă fericire invitația Dvs, ca reprezentantul de pe pământ al lui Dumnezeu. Iată de ce îl doare, că nu a putut veni personal în mijlocul Dvs. să vă zică un cuvânt de dragoste, un cuvânt de îmbărbătare, să vă spună cât de strâns legați sunteți de Sufletul Său și cât de mult el suferă, fiind obligat să fie departe de Dvs., chemat fiind la tatăl său bolnav. Prin mine vă spune, să rămâneți aproape de Biserică, căci împreună lucrând, veți face opere mari.

Cu lozincă Nihil Sine Deo, veți merge cu comerțul și industria românească, cu Dumnezeu înaintea (Apl. Trăiască!)

Președintele: Exprimă mulțumirile Congresului pentru prețioasele îndemnuri și pentru părinteștile sentimente trimise de P. S. Sa Episcopul Iuliu și promite, că se va lucra având la bază învățăturile Bisericii.

DI Petre Pop, consilier municipal, din partea Primăriei Cluj:

Domnule Președinte,
Onorat Congres,
Doamnelor și Domnilor!

Astăzi am deosebita plăcere, ca să pot reprezenta Consiliul Comunal să salut Congresul Reuniunilor din Ardeal și Bănat al Co-

mercianților și Meseriașilor români, cu atât mai mult, cu cât Insu-mi fac parte din Reuniunea Comercianților și Meseriașilor români din Cluj, Reuniune, care azi mâine numără 60 de ani de activitate.

Vă promit, Domnilor, că în toate cazurile juste și drepte, la toți comercianții români și la toți meseriașii români le voi sta într'ajutor în Consiliul Comunal și li se va face tot posibilul, ca să fie satisfăcuți.

Vă dorim, domnule președinte, spor la muncă, cu D zeu înainte!

Președintele: DI Petre Pop ne-a făcut deosebita bucurie de a veni în mijlocul nostru aducându-ne salutul Primăriei Clujului. Cu mare bucurie am auzit promisiunile domniei sale și noi, care îi cunoaștem din sânul Reuniunii noastre. Știm, că ne și face ce ne promite. Tocmai de aceea ne rezervăm a-i aduce mulțumirile noastre speciale după ce ne va face cele promise.

DI Augustin Corbu, secretarul Camerei de Comerț și Industrie din Cluj:

Domnule Președinte,
Onorat Congres,
Doamnelor și Domnilor!

În absența domnului președinte al Camerei de Comerț și Industrie din Cluj, mi-a revenit mie în ultimul moment de a lua parte nu numai ca simplu particular, ci și ca un delegat al acestei Camere la congresul dvs., în care este reprezentată industria românească și comerțul românesc din Ardeal.

În această zi mărețată se arată aici ceva mai mult decât comerțul și industria, se arată manifestarea spiritului național și creștinesc într'un loc neobișnuit, pentru-că această clasă a comercianților și meseriașilor români era prea puțin respectată. Această solidaritate a dvs., această răspândire a sufletului național și creștinesc trezește amintiri istorice. Elementul românesc a mai păstrat vechea tradiție, pe care o avea și credința care l-a condus în lupte grele, la izbânda de a și închea țara românească. Cred, că acest spirit, care stăpânește și asupra acestei clase sociale va fi biruitor și ea va ști să-și ieie în mână frânele destinului sale, bazată pe credința în puterea divină și având încredere va ieși biruitoare din criza mondială. (Apl.)

Urmează DI Dr. Gheorghe Moroianu, rectorul Academiei Comerciale și Industriale din Cluj:

Domnule Președinte,
Onorat Congres!

Mai întâi vreau să aduc scuzele d-nei președintă a Reuniunii Ortodoxe a Femeilor române, d-na dr. Moroianu, căreia o vizită dintr'o țară streină i-a căzut azi pe cap. În lo-

cul domniei sale a venit însă d-na dr. Meteș, vicepreședinta Reuniunii.

Eu aș vrea să spun două cuvinte în numele instituției, pe care am onoarea să o conduc, Academia de Comerț și Industrie și care este într-o legătură strânsă cu viața practică a dvs.

Țin să aduc salutul Academiei și țin să vă exprim o deosebită mulțumire, când văd aici atâta lume românească a comercianților și meseriașilor români din Cluj. Eu am cunoscut și Clujul de altădată. Ca tânăr student, acum aproape 40 de ani, când cu Memorandumul am venit și am stat aici 8 zile și veneam mai în fiecare zi în piață să văd cum se manifestează țărani români și Ungurii între ei. Am văzut atunci un lucru, care mi-a plăcut: dârzenia și mândria cu care Românii țineau să vorbească numai românește cu domni și cu doamnele unguroaice, care cereau ouă lapte, bânză, vobind și mai scâlcit, dar vorbind românește pentru că românul nu vrea să vorbească altfel.

Eu sunt dintr'o regiune, în care spiritul negustoresc s'a dezvoltat mai mult decât într'alte părți, Țara Bârsei, Săcele, de unde au ieșit sute și mii de negustori români, cari au contribuit la întărirea neamului nostru în toate orașele și mai ales în Braila și Galați. Aceștia sunt Mărginenii, cari au pus săpânire pe o mulțime de locuri, pe care altcum le-ar fi ocupat streinii. Exemplul lor ne dovedește, cât de mult s'ar putea face în această direcție prin o bună organizare. De aceea vă doresc ca să vă strângeți rândurile, să lucrați în armonioasă înțelegere, pentru ca în această afirmare și evidențiere a faptelor noastre să se arate puterea noastră în toate ramurile creatoare.

În această solidaritate a dvs. stă puterea dvs. Vă doresc deci din toată inima progres, înflorire și aceste drepturi ale noastre să fie proporționale cu numărul nostru (apl.) pretutindeni și în industrie și negoț, precum și în direcțiunile tuturor întreprinderilor.

Cu Dumnezeu înain e domnilor!

D na Sofia Meteș

Domnule Președinte!

Onorat Congres!

În numele Societății Ortodoxe a Femeilor Române țin să aduc salutul cald al nostru către Dvs. Femeile române, cari au fost și până acum, vor fi și în viitor la înalta lor datorie.

Țin să vă asigur din partea Societății noastre de întreaga simpatie a noastră și de întreg sprijinul nostru.

Președintele: Mulțămesc Domnului Rector al Academiei de Comerț și Industrie pentru frumoasele îndemnuri, care a binevoit să ni le dea venind în mijlocul nostru. Totodată profit de ocazie să adaug și eu ceva în ceea ce privește sprijinul femeilor române. Este un vechiu deziderat al nostru, ca să fim ajutorați de marele public românesc și, după cum știm,

femeea întrebuințează o bună parte din buget și de fapt poate să ne ajute. Cred, că vom putea ușor învinge greutățile, dacă vom avea sprijinul femeilor române așa, ca banul românesc să treacă tot în punga Românilor.

Dna dr. E. Bra'u

Onorat Congres!

Am fost foarte impresionate noi femeile române, că Biserica a binevoit să găsească aceste momente, ca să se ocupe de aproape cu credincioșii săi, cari fac comerț și industrie. Am văzut cu toată bucuria, că înalții părinți ne-au asigurat de toată dragos ea și de tot sprijinul lor.

Mai ne bucurăm, că Primăria ne a promis, că toate lucrările, care se vor face de acum înainte, o să fie date nouă Românilor (Bravo! apl.), pentru că era să facem și noi parte din *Consiliul Comunal* și pentru că și noi aveam nădejdea să facem același lucru. Suntem bucuroase, că noi, chiar dacă n'am putut realiza dorința noastră, totuși Primăria ne și promite, că Românilor să li se deie mai întâi, orice se lucrează aici în România Mare (Bravo, Apl.) Căci mă doare, Domnilor, când văd, că Românul este pus să facă aici numai lucruri grele. Trebuie să sape o gropă? Cine să o facă? Românul. Este vorba de un lucru mare și mănos? Tot ce este bun și ușor, tot streinul o face (Bravo, Apl.) La Observatorul de astronomie a luat lucrările Dl Gyárfás și le lucrează numai streinii (Strigăte Rușine!) De ce Românii n'au luat parte la acea licitație? Pentru ce? Pentru că cei, care au puterea nu o fac, pentru că n'au sentimentele românești (Strigăte Bravo, așa-i apl.) și că Românul o să li se deie aici înainte, întâi Românului să i se deie, ce este mai bun, fiind că el este cel mai capabil să facă lucrările mai bine. De ex. la Uzina electrică lucrările cele mai mari și mai bune le-au făcut Români noștri, orfanii de războiu. Și după ce Românii au executat lucrările, ei au fost dați afară și streinii le stăpânesc acuma. Același situație este și la Uzinele de apă și pretutindeni. Să vă arăt eu, că toate lucrările sunt date în mâna streinilor. (Larmă Sstrigăte Rușine!)

Dvs să nu vă uitați la vorbe, ci să vă uitați la fapte. Sunt oameni, cari vorbesc foarte frumos, dar mai întâi să vă uitați, ce au făcut și dacă ve-ți vedea, că au făcut bine, înaintea lor să vă descoperiți (Bravo! Apl.) Sunt mulți oameni, cari vorbesc foarte frumos, dar fac foarte prost (Apl.) Dvs. să nu vă uitați la filosofie, ci să vă uitați la practică. Votul să-l dați numai la oamenii de bine și nu la oricine, pentru că de aceia n'a putut să progreseze Românul (Așa-i) Avem țărani muncitori, avem intelectuali, cari se pot prezenta în fața oricărui aropag, însă ce ne lipsește este pătura mijlocie, pentru că aici s'a interpus jidani și aceia ne speculează sufletul (Așa-i! Bravo!)

Și de aceea, Domnilor, cari sunteți alături cu realitatea și cu dreptatea să căutați să îndreptați tineretul, care să fie român și să nu se însoare decât cu Românce (Bravo! apl.) pentru că Românii noștri dacă au apucat o leacă de carte au preferat să iele o unguroaică în costum nemțesc (așa-i apl.) atunci s'a făcut o discordie în familie și așa neamul nostru a dat înapoi. Totuși ne bucurăm, că s'a găsit o Reuniune românească în Cluj cu acești șefi admirabili, pe cari îi stimăm, îi vom urma și îi vom susține, fiindcă idealul este unirea tuturor Românilor meseriași și industriași, pentru ca să scăpăm țara de primejdia, în care ne găsim (Așa-i!)

Urăm din tot sufletul, ca progresul acestei Reuniuni să dea roade după noile principii creștinești, morale înlăturând ideea, că comerciantul trebuie să fie hot, șmecher și speculant, pentru că Românul consideră drept păcate asemenea apucături.

Sunt sigură, că această Reuniune are să întroneze aici ideea de morală, comercială și de aceea vă doresc izbândă! (Bravo aplauze)

Președintele: Cred, că aplauzele Dvs. au fost destule cuvinte de mulțumire pentru disținsa noastră Doamnă vorbitoare, dar totuși trebuie să spun, că Domnia sa este o sprijinătoare a Reuniunii noastre nu numai cu cuvântul, ci și cu fapta, pentru care ținem să-i aducem mulțumirile noastre.

Doamna Sidelia Dăciu, prezidenta Societății Crucea Roșie: din Cluj:

Onorat Congres!

Doamnelor și Domnilor!

Crucea Roșie nu poate să lipsească unde Biserica este în frunte. Acestea două, totdeauna merg mână în mână. Altruismul, pe care îl urmează societatea noastră este, ca după munca istovitoare, după lupta cea mare pentru înțreținerea, pentru progresul unei țări, femeia cu mâna ei mai ușoară, cu inima ei mai sensibilă, cu sufletul ei mai înțelegător s'aducă balsamul cădurii, al mângâierii și îmbărbătării, care poate să întărească, să fină energia vie. În orice acțiune necesară, și mai ales când e vorba de progresul țării, de complectarea lacunelor, ca și la o încheiere strașnică, este de lipsă, ca și femeia să vină să-și spună cuvântul, să ajute, să reconforteze elanul de acțiune.

Eu ca prezidentă și în numele Societății Crucea Roșie aduc salutul cel mai sincer și cel mai cald al femeilor, dorind ca programul de muncă ce-l urmăriți, să deie un rezultat strălucit, bun, real care într'adevăr să scoată țara noastră în fața tuturor, la locul, care-i este indicat și prin firea și prin cultura sa. Trebuie înlăturat zidul, care-l desparte de fericire zicând, că Românul n'ar fi inteligent, ci aceia, cari sunt mult mai incapabili decât Românul. (Apl.)

D' Traian Novac, secretarul general al Asociației meseriașilor, comercianților și muncitorilor români din Timișoara

Domnule Președinte,
Onorat Congres,
Doamnelor și Domnilor!

În numele comercianților și meseriașilor români din Timișoara am alergat cu bucurie în mijlocul dvs. spre a vă aduce salutul lor. Invitarea dvs. a fost ca un strigăt de alarmă și a produs o satisfacție deosebită în rândurile românilor din Timișoara și am crezut, că prin prezența mea aici, să demonstrăm, să declarăm, că vrem să punem piatra fundamentală a solidarității, că vrem să făurim un lanț puternic noi meseriași și comercianți români, pentru ca pe viitor să nu ni se mai întâmple după cum un venerabil domn ne-a spus și după cum văd, că aceleași necazuri vă frământă și pe dvs. ca și pe noi în Bănat.

Doamnelor și Domnilor,

Am fost incredințat, când mi s'a spus să vin aici, să nu ascund nimic cu această ocazie și la această tribună, pentru ca să protestăm și noi contra nedreptăților care ne apasă.

Ne doare, când trebuie să îndurăm mizerii și lovituri, dar cele mai dureroase sunt loviturile, când vin din partea a'or noștri (așa-i apl.) Aceasta nu o spun, pentru că n'am vrea ori n'am avea încredere în ai noștri, aceasta o spun în numele comercianților și meseriașilor români din Bănat, pentru ca în viitor să nu se mai întâmple astfel de greșeli din partea alor noștri, cari sunt chemați să se îngrijească de interesele naționale românești.

Doamnelor și Domnilor! Totuși e o mare deosebire Clujul și Timișoara. Totuși e altceva. Mă simt altcum, pentru că văd aici la dvs. și pătura intelectuală, văd oamenii cu carte, cu suflet mare, cum a spus Sfinția Sa, că trebuie să fim nu numai materialişti, ci și a truiști. Nu voi întârzia ca această bucurie să caut să se lătească în pătura meseriașilor și comercianților noștri din Bănat. Nu voi întârzia de a mă folosi de momentele de azi, ca prin ceea ce am văzut aici în Cluj, să caut cu toată energia a e pune la dispoziția alor noștri, cu marea însufățire și progresul ideal al dvs. să le aduc în mijlocul meseriașilor și industriașilor români din Bănat (apl.).

Vă spun aceasta, pentru că, în trecutul vieții mele de multe ori din cauza dușmanilor, cari s'au folosit de români ca de niște sclavi, n'am putut să demonstrez, n'am putut să mă apăr, astăzi însă, văzându-mă liber, am trebuit să o spun, pentru că în Timișoara n'avem aceiași situație, ca în Cluj.

Odată și odată trebuie să înceteze ticăloșia materialismului. Trebuie să înceteze, domnilor, pentru că la noi a dominat corupția cea mai ticăloasă. La noi, atât la Primărie, cât și la Județ, n'am putut să ajungem nici măcar

la o singură lucrare, (s'rigăte: rușine!) scuza lor a fost, că trebuie să dea acele lucrări acelorora, cari ne sapă g-oapă. E foarte dureros, că atunci când Reuniunea noastră s'a adresat Primăriei, n'a aflat de cuviință nici măcar să vină la noi (rușine!) n'aș fi voit să spun aceasta însă Prezidiul Asociației m'a îndrumat, ca să o spun și eu trebuie să vi-o spun! (bravo! apl.)

Aceasta nu însemnează, că dacă în fruntea Primăriei am avut oameni fără de simț, fără de sufiet, și în viitor tot astfel de oameni vom avea, Noi protestăm în fața alegătorilor, că vom alege numai oameni demni de voturile noastre, demni de români, ca să știe să ne reprezinte pe viitor, în interesul comercianților și meseriașilor români.

Criza economică de astăzi, nu ar fi trebuit să o simtă atât de dureros și atât de aspru tocmai românii, dacă factorii noștri ar fi avut un mai mare îndemn și interes pentru meseriașul și comerciantul român.

Și fiindcă n'au avut acel interes, ne vom interesa noi înșine. Vom pune umăr la umăr, vom făuri lanțul acesta al tuturor meseriașilor și comercianților români. Și când acest lanț ne va ține împreună, atunci nu mai există nici o putere de om și de primărie, ca în Timișoara, care să ne pună piedeci, să nu putem munci (bravo! apl.)

Trebuie să luptăm pentru desființarea corporațiilor, căci corporațiile din Transilvania și Banat sunt acelea, cari sapă la temelii statului (așa-i!) Corporația dela noi... (Interruperi: Așa-i și la Cluj!) Trebuie să căutăm, că aceste corporații trebuiesc desființate, pentru că, dacă în Regat nu-i nevoie de ele, aunci nici aici nu sunt de folos (așa-i).

Cerem desființarea impozitului pe cifra de afaceri. Nu înțelegem, ca un meseriaș care nu-i în stare să-și plătească cafele și lucrătorii, să mai fie și un contabil pe lângă celelalte nevoi.

După toate acestea, doamnelor și domnilor, Vă rog să primiți salutul nostru și adeviziunile noastre și vă mai rog, ca la proxima ocaziune, când se ține congresul nostru al meseriașilor și comercianților din Ardeal și Banat, să binevoiți să participați și dvs. (Bravo! Aplauze).

DI Alexandru Chiș, v. președintele meseriașilor români din Turda

Domnule Președinte,
Onorat Congres!

Am auzit atâtea vaiete și atâtea necazuri aici, de, zău, poate nici eu n'aș mai ști ce să vă mai spun.

Aduc salutul meseriașilor români din Turda.

Este adevărat, că meseriașii români nu mai pot trăi în țara lor, de când statul le pune pedeci peste piedici și pe când streinilor li se

dau toate lucrările publice jenind interesele românești și statul nu sprijinește pe Români.

În trecut, noi românii aveam în Turda 40 de meseriași români, astăzi mai avem 9. Comercianții români aveam 9, astăzi ne-a mai rămas 1.

Aceasta însemnează că statul nu ne ajută, ca să cucerim orașele (apl.) avem în Turda vre-o 40 de mecanici și totuși orașele noastre sunt pline de streini. Și în Câmpia Turzii tot numai streini sunt angajați la fabrici.

Streinul este mai întâi protejat, iar Românul umblă, flămând, nemâncat și zdrențaros.

Cred, că ne-am adunat și pentru ca să arătăm, că așa nu se mai poate trăi în țara noastră românească.

Vă mulțămim, că ne-ați ascultat și Vă dorim să trăiți la mulți ani.

DI Feldeorean, delegatul Reuniunii meseriașilor români din Sibiu.

Prea Sfințiți Părinți,
Doamnelor și Domnilor!

Ca reprezentanți ai comercianților și meseriașilor români din Ardeal ne-am strâns aici la un loc, pentru că strânsi aici la un loc, să tratăm chestiunile noastre profesionale în mijlocul crizei economice. — Cel mai bun și cel mai mare mijloc împotriva crizei este munca și mai ales munca organizată în reuniunile de meseriași, precum avem și noi în Sibiu.

Reuniunea meseriașilor din Sibiu a avut dela început și până azi tot conducători buni. Am avut pe președintele Tordășeanu, care ban cu ban a adunat o avere, ca și care, nu are nici o reuniune. Avem 22 de fonduri. La noi se hrănesc ucenicii, se înzestrează fetele, cari n'au zestre, ca să se căsătorească (bravo! apl.)

Norocul nostru a fost cu oamenii de biserică, pe care i-am avut și îi avem în sprijinul nostru. Avem pe I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae (apl., să trăiască!) Avem un steag donat de Prea Fericitul Patriarh Miron (apl. insuflețite). Astfel dovedim, că meseriașii se pot desvolta numai când își caută oameni buni la conducere, numai atunci când avem credință. Mândria noastră poate fi numai atunci deplină, când suntem sprijiniți și din partea intelectuală și când avem credința în Dumnezeu. Deviza meseriașului român este: Crede și muncește. Atunci munca nu este risipită, nu este în zadar. Puteți fi mândri că ați ales de patroni pe P. S. S. Episcopul Nicolae Ivan și pe P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu.

Voi duce dragostea Dvs. la Sibiu și dacă se va angaja acțiunea de salvare a intereselor de breaslă, să aveți încredere în conducătorii noștri. Când conducătorii sunt buni, reușita este sigură.

Iar ca stâlpi ai dragostei, cred că-i aveți astăzi pe capii bisericești. (apl.)

DI Augustin S. Deacu, preşedintele meseriaşilor români din Gherla

Doamnelor şi Domnilor !

Din 1918, când s'au unit toate ţărişoarele noastre la un loc, de atunci şi până acum s'au perândat câţiva ani şi cu regret trebuie să spunem, că în interesul Românilor s'a făcut foarte puţin şi aş cugeta, că aici putem fixa această politică, care este între noi.

Domnilor ! A fost foarte nimerit, că noi meseriaşii nu neam amestecat în vârtoarea politiceii. Fără, mai mult să ne dăm mână cu mână şi împreună cu conducătorii noştri să luptăm pentru revendicările noastre. (Aşa-i ! Bravo !

DI Proştean, preşedintele Reuniunii Meseriaşilor Români din Mediaş

Prea Sfinţiţi Părinţi !

Doamnelor şi Domnilor !

Primind invitaţia din partea Reuniunii din acest oraş, cu care aţi binevoit a ne onora la Mediaş, am venit în mijlocul dvs. pentru a Vă aduce salutul de dragoste şi frăţietate al meseriaşilor români din Mediaş. (Apl.)

Precum văd şi precum aud aici, că şi acolo, ca şi aici, lacrimile curg şi roaie din toate părţile inimile, în fiecare comerciant şi industriaş bat şi svăcnesc, ochii caută în toate părţile pentru a şi găsi un salvator.

Nu-l găseşte, nu-l nimereste, ci se gândeşte la urmă, cine ar putea să vie să-l salveze din situaţia acestă grozavă. Se întoarce apoi şi zice, că numai şi numai el singur poate să-l salveze existenţa. Bine înţeles, trebuie să dea mână cu mână toţi meseriaşii, industriaşii şi comercianţii români, şi dând mâna, cred şi sunt deplin convins, că nu va fi stavilă, pentru a ru putea să păşim în calea pe care am pornit, precum acest Congres a pornit la drum.

Doresc, Prea Sfinţiţi Părinţi, Doamnelor şi Domnilor, doresc acestui Congres bun succes şi vă rog să primiţi din partea noastră tot sprijinul şi vă asigurăm, că ori când vom fi totdeauna alături de dvs. (Bravo ! Apl.)

DI Ştefan Peneş, vicepreşedintele Reuniunii Comercianţilor şi Meseriaşilor Români din Cluj

Onorat congres !

Pentru-ca şedinţa să aibă formele legale, trebuie constituită. Propun ca preşedinte pe DI Victor Iliescu (Apl) ca vicepreşedinte pe DI Traian Novacu din Timişoara, şi pe DI Nicolae Proştean din Mediaş. Ca secretari pe D.ii Vasile Vlaicu şi Victor Taflan, iar ca verificatori pe D.ii Petru Alecuciu şi Gheorghe Rusu.

DI Victor Iliescu: Onorat Congres !

Aprobaţi propunerea DI Peneş ? (Aprobări şi aplauze unanime). Atunci declar Congresul de constituit şi urmează ca să trecem la ordinea zilei, la tratarea chestiunilor profesionale. Ţin din nou să mulţumesc Domnilor reprezentanţi pentru cuvintele pe cari ni le-au adresat şi-i rog să binevoiască a participa şi la discuţiunile noastre profesionale. Prin acest fel vor putea lua cunoştinţă mai de aproape de doleanţele noastre.

4. Raportul despre activitatea Reuniunii din Cluj, citit de DI Victor Taflan, Secretarul Reuniunii

Onoraţi Congres'şti,
Prea Sfinţiţi Părinţi,

Timpurile de refacere în cari trăim dela războiu încoace ne au dovedit cu prisosinţă, că evoluţia întregii societăţi omenestii înaintează cu paşi foarte repezi. Pe zi ce trece vedem cum se deschid orizonturi tot mai noi şi mai recunoscute în faţa noastră. În aceste vremuri de grele încercări se cere deci mai mult ca oricând atât individului cât şi colectivităţii maximum de contribuţie la carul datorinţelor ce ne incumbă.

Reuniunea noastră care deşi datează dela 1875, însă din cauza vitregiei cu care au fost trataţi puţinii meseriaşi români cari se găseau aici în era maghiară, n'a putut înregistra decât câte o mică manifestaţie culturală din care a lăşnit întotdeauna sentimentul naţional.

Este foarte trist că trebuie să constatăm, că deşi comuna judeţului Cluj sunt aproape toate româneşti, numărul meseriaşilor la schimbarea regimului era o minoritate care nu putea însemna nimic în viaţa economică a unui ţinut, iar comerţul românesc afară doar, de câţiva *Poienari* era cu totul necunoscut.

În primii ani ai României întregite începând cu 1920 Reuniunea a prins viaţă sporindu-i-se membrii, mai cu seamă pătura comercianţilor din diferitele ramuri şi cu deosebire restauratori, crâşnari, bodegari, colonişti şi ici colea câte un manufacturist. Meseriaşii încă s'au plasat în diferitele părţi ale oraşului. Se părea că ceea ce s'a pierdut în era de tristă memorie a regimului maghiar se va complecta în scurt timp, având toată libertatea ca naţiune dominantă. Aşa trebuia să se întâmple.

Ar fi foarte greu de constatat cauza pentru care avântul pe care îl luase Reuniunea în acei ani a fost din nou întrerupt. Tocmai când viaţa economică a Clujului era în plin mers, conjucturi peste conjucturi, pe lângă toate împrejurările date, lipsea totuşi *spiritul de solidaritate. Românii negustori şi meseriaşi au fost aceia cari au înţeles mai puţin rostul organizaţiei* Starea aceasta a fost de altfel generală. O ideologie foarte greşită se infiltra în cei mai mulţi dintre românii profesionişti,

că la ce mai sunt de lipsă organizațiile românești, *Reuniunile*, astăzi când suntem în țara românească, în țara noastră. Această ideologie cât a fost de neadevărată, tot atât a fost de dezastruoasă. A fost dezastruoasă fiindcă chiar dacă se încerca de către vre o grupare de a porni vreo acțiune în scopul de a organiza Reuniunea era în scurt timp contrabalansată și de regulă ca mijlocitor de învâjpire servea politica de un partid sau de altul.

Datorită acestor împrejurări în tot decursul celor 14 ani împliniți ai României întregite nu putem înregistra decât un singur eveniment din viața Reuniunii noastre. Acela a fost în 1925 cu ocazia sfințirii drapelului și serbarea jubileului de 50 ani a existenței Reuniunii. Tot atunci s'a încercat și punerea bazei unei centralizări a Reuniunilor din Ardeal și Bănat, care a trebuit însă ca să rămână o hotărâre neîndeplinită. Totuși cu ocazia acestei serbări se promitea speranța de a fi un început solid al unei organizații cel puțin pentru Cluj și împrejurime. Tocmai din cauza lipsei de forță morală însă n'a putut rezista atacurilor de învâjpire. A trebuit să sufere o întrerupere vegetând câțiva ani de-a rândul viața Reuniunii și poate, că dacă viața economică nu se agrava în mod atât de neașteptat încă și astăzi ar mai vegeta. A trebuit să vină această criză economică, lovind din primele ei faze fără cruțare și cu puține excepții tocmai pe acei cari mai puțin erau organizați. Și era firesc, că între aceia, primii și fiii noi români, cari datorită sfidării, în loc de-a înțelege rostul organizării, ne au resfirat și mai mult.

În anul 1930 instinctiv s'a format iar o grupare de înțeleghători ai vremurilor, reușindu-le ca după mai multe apeluri în diferite forme să învieze din nou viața Reuniunii. Timp de aproape 3 ani a trebuit să reziste foarte multor împrejurări, și multor atacuri primite cât direct, cât indirect. Cea mai mare pacoste pentru Reuniune sunt de regulă alegerile fie la comună fie la Cameră și Senat, deși s'a lansat lozincă, de-a ne ridică în totdeauna deasupra patimei fie de orice natură.

În acești 3 ani comitetul Reuniunii a depus o muncă foarte greu de apreciat la justa ei valoare Pornind dela conștientizarea că atât omul ca individ cât și în societate nu mai atât se poate afirma cât îi este capacitatea, n'a ezitat de-a desfășura Drapelul Reuniunii pornind o acțiune de reorganizare atât profesională cât și culturală. A căutat să se apropie cât mai mult de sufletul celorlalte două clase. A dat alarmă de deșteptare pentru tot ce-i românesc, fixându-și deviza de armonizare între clasa cărturărească și cea țărănească. N'a rămas nici o latură neatinsă, ceea ce nu înseamnă că întotdeauna să fi triumfat. Din contră în cele mai multe cazuri rezultatul momentan a fost negativ, în schimb rezultatul moral de regulă a fost satisfăcător. Pe terenul

organizării Reuniunea a făcut progres incomparabil mai mare decât oricând până acum și cantitativ. Înregistrează peste 600 membri, dintre cari foarte puțini sunt, cari au plecat sau și-au sistat exercitarea profesiei. Calitativ se poate spune cu drept cuvânt, că prin numeroasele întruniri, conferințe și prin o serie de articole de gazetă se observă un interes pronunțat față de acțiunea noastră.

Ca principiu general Reuniunea își are ca deviză accelerarea românizării acestui oraș pe terenul comerțului și meseriei, care înseamnă totodată românizarea completă. Ca program de muncă are mai multe chestiuni între cari se numără :

Călăuza profesioniștilor români dată în formă de broșură, în care se cuprinde numele și adresa fiecărui meseriaș și registor român din Cluj.

Înființarea unei bănci Cooperative, cu scopul de a ajuta membri în măsura puterii capitalului, care funcționează încă în fazele începutului, însă promite viitor.

Înființarea unei societăți de înmormântare ;

S'au pus bazele fondului așa numit „Ajută-te Române Dr. Amos Frâncu“. Din acest fond să se dea un prim ajutor tinerilor meritoși începători de patroni ca împrumut fără dobânzi, pe lângă unele condițiuni bine determinate și cari cuprind în ele cele mai curate indemnuri la românizare.

În urma înviorării organizării s'a putut înființa un birou permanent cu un secretar, avându-se astfel posibilitatea de-a concentra toate lucrările atât cele cuprinse în programul de muncă, cât și cele ce se mai ivesc. Între acestea cele mai de importanță ar fi ca să concentreze toate doleanțele profesioniștilor români, meseriași, comercianți, în anumite cazuri să intervină în mod întemeiat la autorități, să elibereze memorii cuprinzând doleanțele membrilor. Să administreze fondurile, să administreze banca Cooperativă să facă conscrieri de noi membri, să lucreze statistici de starea materială a membrilor. Să organizeze un cerc cultural, cu menirea de-a promova educația bătrânilor și tinerilor prin a anjarea de șezători, serate, conferințe. În timpul de vară să promoveze educația fizică în special a tineretului prin excursii și prin diferite indeletniciri sportive.

Să se pornească o acțiune serioasă pentru ridicarea unui Cămin propriu al Reuniunii.

În programul de muncă se mai cuprinde reluarea legăturilor permanente cu Reuniunile surori din Ardeal și Banat.

Tocmai după ce punctele din program enumerate s'au pus în practică, iar cât privește luarea legăturilor cu Reuniunile, ca primul pas s'a aranjat la propunerea noastră o seară de cunoștință la Turda, pe care incidental chiar cu ocazia ținerii acestui congres îl revanșăm

și cu aceia ocazie s'a pus chestiunea federalizării Reuniunilor, adică o nouă încercare de a-ne strânge rândurile.

Tot asemenea am participat într'un număr de 20 membri la Sfințirea drapelului din Međiaș. Am corospondat și cu alte Reuniuni. Toate acestea s'au făcut spre a studia și a ne convinge și de starea celorlate orașe mai mari și mai mici unde se găsesc deja Reuniuni, d că pătura mijlocie românească trebuie sau nu să înceapă o acțiune serioasă de reorganizare.

Din toate descinderile noastre, precum și din răspunsurile primite dela diferitele Reuniuni am putut să facem trista constatare, că starea este aceeași în general, în toate orașele Ardealului și Banatului, cu toate că comunele sunt locuite aproape în întregime de români, doar afară de centrele săsești și câteva județe mai populate de unguri, meseriași și comercianții sunt în majoritate minoritari și tot mai bine situați decât românii, atât culturalicește, cât și materialicește. Cu deosebire comerțul este absolut în mână jidovească și o parte mică din meserii, iar restul se împarte pe minoritari și români.

În concluzie trebuie să constatăm că toată această tristă situație se datorește lipsei noastre de organizare. Lipsa unei inițiative pornită dintr'un singur punct. S'ar impune deci în modul cel mai imperios o deșteptare a clasei de mijloc românești, pornind o acțiune sistematică, căutând a ne afirma existența noastră. Și tocmai fiindcă evoluția merge înainte, pe noi aflându ne nepregătiți, vedem cum tot mai mult rămânem neobservați și ne luați în seamă nici chiar de către organele conducătoare ale statului. Și fiind că doleanțele sunt aceleași pentru toți românii din orașele Ardealului și Banatului cu un ceas mai curând să punem bazele unui program de muncă comună.

5) Cuvântul dlui Andrei Fărcaș, președintele Reuniunii Comercianților și Meseriașilor Români din Cluj

Sfințiți Părinți!

O.iorat Congres!

Doamnelor și Domnilor!

Ați avut ocazia să auziți atât din raportul secretarului Reuniunii noastre din Cluj și mai ales din expunerile reprezentanților diferitelor Reuniuni, situația precară, în care se află clasa noastră mijlocie.

Dacă această clasă înainte de războiu a fost persecutată din partea conducerii de stat de pe acele timpuri, cu atât mai puțin este astăzi justificată situația precară, în care se găsește.

Înainte de războiu cei mai buni dintre meseriași, cu simțiri românești infiltrate în ei de către Reuniunile de comercianți și meseriași, pe care le reprezentăm, au trebuit să ia toiagul pribegiei în mână, și să cutreere Eu-

ropa pentru a și înmulți cunoștințele de branșă, pentru că la noi în țară nu puteasă o face, fiind că în această clasă erau numai minori tari și numai în foarte rare cazuri, se dădea ocazie Românilor de a învăța arta meseriilor. Și atunci acei tineri cari pribegeau pentru a-și însuși meseriile, industria și comerțul departe de țară, prin Viena, Hamburg etc. visau o Românie Mare, o Românie întregită, în care să vină și ei din străinătate, să-și pună însușirile câștigate pe acolo în serviciul neamului.

Cu durere, trebuie să constatăm, că tocmai în România Mare, în acea Românie, pe care ei o visau, trebuie să fie clasa cea mai neglijată, să fie clasa cea mai neluată în seamă.

Politicianismul nefast, conducerea noastră de stat nu s'a interesat de această clasă, pentru că interesele lor erau altele decât ridicarea acestei clase, de care țara și neamul are atât de mare nevoie. Au lăsat-o în păraginire și deci noi, cei interesați, trebuie să ne unim, să ne strângem rândurile spre a ne putea apăra interesele și a propăși în ciuda tuturor obstacolelor, ce ni se pun în cale.

Domnilor! Nici nu este de mirare, că clasa noastră mijlocie este atât de necăjită, este într'o situație de plâns, când se găsesc la noi persoane sus puse, când se găsesc la noi miniștri cu concepții comuniste, când se găsesc la noi miniștri ca D. R. Ioa nițescu, care ne-a adus legea Camerelor de Muncă (Strigăte Jos cu el!)

Doamnelor și Domnilor! Dl D. R. Ioa nițescu prin crearea Camerelor de Muncă a voit să se împene cu decor strein. De fapt Legea Camerelor de Muncă nu este o emanație a Dsale, ci este o lege, copie fidelă, a legii din 1920 din Austria. Pe acele vremuri Austria era condusă de un cancelar social-democrat. Ori, Domnia Sa avut cu totul alte intenții prin crearea Camerelor de Muncă, pentru-că altfel nu se poate explica, cum de această lege a Camerelor de Muncă, care a fost votată în 1922 și de atunci până la 1932 nici unul dintre miniștri n'a găsit timpul oportun și n'a găsit de actuale Camerele de Muncă pentru a le înființa.

Camerele de Muncă au luat ființă în anul trecut. Contra înființării acestor Camere de Muncă a fost Reuniunea noastră din Cluj prima care a dat signalul care a dat alarma, că aceste Camere nu sunt nici în interesul națiunii și nici în interesul statului.

Am ținut atunci o întrunire, o adunare regională, când a fost dl Ministru la Cluj, în care am protestat și am arătat lacunele și desavantajele Camerelor de Muncă, la care Domnia sa a binevoit să ne răspundă, că nu cunoaște în România decât cetățeni români! I-am spus, că nu sunt decât niște cuiburi de ocrotire a intereselor minoritare și dușmane ale intereselor noastre de stat, pentru-că Dvs. vedeți cum 4 Camere împreună aleg un senator

și-l trimit în Senat.

Dovada afirmațiilor, că acestea sunt niște cuiburi de șoviniști, cuiburi de comuniști, este președintele Camerei din Iași. De altfel murca românească în Comitetul Central a ajuns să fie reprezentată prin un oarecare Bruder. (Excl.) Dar ce să ne facem, pentru că așa după cum a spus reprezentantul din Timișoara, că la D-lor a fost un președinte ca și o oglindă cu două fețe. La fel s'a găsit și aici unul, care s'a gândit să ajungă la o bucată de pâine nemuncită, a preferat să ajungă un străin la conducerea muncii românești.

Domniile Voastre veți avea ocazia, ca să vă convingeți, că în fruntea tuturor Camerelor de Muncă stau reprezentanții social-democrațiilor, dar ei sunt cei mai mari șoviniști maghiari și comuniști (Strigăte Așa-i Jos cu ei!) Ar vrea și ar dori răsturnarea și destrămarea scumpei noastre țări.

De aceia noi am cerut atunci și repetăm acum, și sperăm că suntem în asentimentul Domniilor voastre, când cerem: desființarea Camerelor de Muncă, pentru că nu sunt de interes românesc.

Domnilor! Legea Camerelor de Muncă mai are o soră, cu care merge mână, în mână, și caută tot în același sens să canalizeze mizeria economică, este legea Asigurărilor Sociale. Această lege fără de care neamul românesc a trăit 2000 de ani și n'a avut nevoie de ea, vine și tocmai pe meseriașul român îl lovește în existența sa, pentru că el este materialicește cel mai slab situat.

Inchipuiți-vă dvs. efectele asigurărilor sociale din punct de vedere național. Atunci când interesul național o cere, ca clasa mijlocie să se înmulțească, să fie cât de mulți în orașele de dincoace de Căpați și în provincie de dincolo de Prut până la Nistru, atunci, când interesele țării o cer, vii tu stat român cu astfel de lege quasi umană, înaintată, cu niște legi, cu cari cauți să împedeci propășirea elementului românesc în industrie și comerț. Legea asigurărilor sociale te obligă să ai asigurat lucrătorul și ucenicul și pe tine patronul însuși să fi asigurat. Care sunt dezavantajele din punct de vedere național?

Un lucrător, o calfă, care se vede prin astfel de legi democratice pus la adăpost de orice surpriză, acelaia îi ia ambiția de a deveni vreodată patron, pentru că el își spune: ce să-mi bat eu capul de a deveni patron, să am pe cap concurența, să mă lupt cu fiscul, când eu am traiul asigurat la o masă și n'am nevoie să mai fiu și patron. O! din punct de vedere național este foarte important, ca ucenicii să devină calfe și patroni. Interesul nostru național este, ca noi să ne înmulțim, nu să devenim sclavii capitalului jidovec (apl.). Prin urmare, dacă acel calfă va vedea, că el trebuie să se ambiționeze, ca să aibă o bucată de pâine, va deveni patron.

Marea industrie care este 95% jidovească, are interesul, ca să existe o astfel de lege, în-lâi, ca să distrugă concurența micului industriaș, meseriaș, care este în parte român, de cealaltă parte prin calfa română să și asigure o mână de lucru bună și ieftină Deci vedeți, Doamnelor și Domnilor, care sunt efectele legii Asigurărilor Sociale, iar noi cerem:

Modificarea acestei legi în așa fel, încât elementul românesc să beneficieze de aceste legi, nu străinii (apl.).

Dvs. veți avea ocazia să constatați, că tocmai meseriașul mic este acela, care contribuie mai mult la sarcinile statului. Dacă își ia o calfă, care pleacă a doua zi, el trebuie să plătească un timbru întreg pe o săptămână, pe când la marea industrie plătește timbrele numai după statele de plată și dacă a lucrat numai o zi, plătește numai după salariul pe care l'a plătit.

Mai are legea încă o lacună, pentru ca să lovească în elementul românesc. Legea spune că dacă o calfă va fi bolnav primele 7 zile o să i-le plătească patronul. Dar oare patronul dacă va fi bolnav, cine o să-i plătească cele 7 zile? (voci: Clopotul!) Vedeți cum democrațismul exagerat bate în interesele românești.

Cerem modificarea legilor în așa sens și în primul rând, ca meseriașul român să beneficieze de ele.

Mai avem încă un cuvânt de spus la adresa onor. autorității și a onor. conducătorilor de stat. Dvs. cari ați cunoscut prea bine structura comerțului și a industriei dinainte de războiu, și știți prea bine, că în era maghiară era o conducere conștientă, nu cum este la noi. Atunci, un Român, nu ca să îndrăznească să fie furnizorul statului, dar nici nu era admis, ca să înainteze o ofertă la stat, județ, comună, decum așa cum se întâmplă astăzi, cam de vreo 15 ani, de când 95 la sută din furniturile statului sunt executate de întreprinderi minoritare și în majoritate jidovești, pentru că interesele meschine de partidă politică, așa le-au dictat conducătorilor noștri de bine.

Avem însă toată încrederea, ca să vedem în viitor o eră nouă născând, care ne îndreptățește a crede, că statul va fi mai conștient și mai românesc, tocmai din declarațiile reprezentanților ambelor biserici, ca și din partea doamnelor care reprezintă femeile române.

Având de partea noastră Biserica și Femeea, este o cheazășe pentru un viitor mai bun al clasei noastre mijlocii.

Doamnelor și Domnilor,

Deși în program nu este prevăzut, dar nu pot să trec cu vederea, ca să nu ating o instituție de stat, care ar fi cea mai chemată dintre toate instituțiile de stat spre a proteja elementul românesc și care, parcă, într'adins este creată spre a ne persecuta.

Aceasta este fiscalitatea, Domnilor.

În orașul Cuj și eu cred, că pe întreg

întinsul Ardealului este la fel, această instituție de stat parcă de aceea există, ca să persecute tot ce este interes românesc. Eu am avut ocazia să văd minoritari cu restanțe de 3—4 ani la impozite, ba și de 6 ani și încă de pe acea vreme, când nu era criză și când cu nimic nu este justificată restanța aceluia, decât cu reaua voință și cu reaua credință. Vedem, că pe aceștia și astăzi fiscalii îi menajează și le face toate favorurile, pe când neamului românesc i-se pun sechestrul, se execută, ba vine să i ducă ce bruma găsește în prăvălie.

Ori, chiar dacă această instituție ar avea datoria cea mai românească, ca să menajeze elementul românesc, nu o poate face, pentru că este deținută de minoritari, încât n'ar suferi, ca să menajeze pe Români.

Dar vedeți, Domnilor, că tocmai contrarul se întâmplă, de aceea avem noi nevoie de a ne strânge rândurile, de a pune baza Federației tuturor Reuniunilor, pentru a putea da lupta comună, de a putea lupta contra aceluia, cari cred, că aceste întreprinderi sunt luate în arândă, tocmai cum se proceda pe timpurile fanarioșilor. Și, dacă pe viitor cei din fruntea acestor instituții nu se vor sesiza de lacrimile noastre, atunci, Domnilor, cu rândurile străne îi vom constrânge noi să-și facă datoria de Români. Vedem, Domnilor, cum am spus, că tocmai în fruntea acestor instituții românești, administrația financiară și percepția, în loc să fie elemente românești, percepția în orașul Cluj, ca culmea ironiei, are în frunte pe un oarecare Incze, care crede, că este dator să strivească pe Români, apoi unul Thalhaber la fel.

Ce mai putem noi aștepta dela acești oameni, decât strângerea rândurilor spre a-i constrânge pe cei de acolo, ca să se lapede de trecutul lor nu tocmai curat și să procedeze în viitor mai românește (Bravo, Apl.)

Di Prof. Victor Jinga.

Domnule Presedinte !

Onorat Congres !

Iertați-mă, că iau cuvântul la acest frumos congres, deși nu fac parte din nici una din categoriile Dvs. Preocupările mele însă sunt foarte aproape de ale Dvs. în evoluția și progresele economiei naționale.

Am constatat, că în acest congres a svâcnit și svâcnește multă simțire românească, a cărei latură practică a accentuat-o Dna Dr. E. Bratu. Iertați-mă, că ating o notă pesimistă și un spirit critic, care nu pornește însă decât din dragostea ce o am pentru problema de existență a statului român însuși.

Di Chiș din partea Reuniunii dela Turda ne-a înfățișat câteva cifre și diferența dintre aceste cifre și acelea cari înfățișau starea dinainte de războiu. Ori, în restimpul dintre aceste cifre au existat multe congrese de ale Dvs.,

însă n'au avut rezultate.

Cauza este în afară de acest sentiment patriotic, care în ultima analiză este la toți. Este ceva care ne împedecă să propășim, ceva care trebuie înfățișat în adevărata situație.

Din cifra statistică de 4 milioane locuitori ai Ardealului sunt 900.000 populație urbană, din care noi reprezentăm procentul cel mai redus. De aceea mi se pare ca o anumită nostalgie, un gând, care e prea mult legat de trecut, ca să facem și noi ceea ce au făcut minoritarii.

Eu cred, onorată asistență, tocmai aici este fondul greșelii. Mi se pare, că comerțul și meseriile românești se vor putea ridica numai dacă băieții porresc dela sate la orașe, apoi ajung calfe, ajung tovarăși cu negustorii și cu patronii, apoi ajung firme individuale.

Ei bine, Domnilor, acesta este un procedeu și în general toate industriile, cari astăzi sunt în toată lumea sunt mai dezvoltate. Mi se pare, că și cu oarecare privire numai la suprafață nici lor înșile nu le merge bine și cred, că noi nu trebuie să urmăm exemplul minoritarilor, pentru că noi nu trebuie să i imităm.

Eu am mai avut ocazia să-mi expun înaintea dvs, un punct de vedere. Datoria noastră este ca să nu mai propagăm spiritul vechiu. De aceea în Brașov sau în Cluj, ca și în Turda numărul firmelor individuale stagnează sau merge rău. Cauzele? Eu cred, că metoda de organizare, metoda de propagare este de vină. Vedem, că ne p'ouă grozav. Este ploaia de vină? Atunci trebuie să construiesc mai bine, pentru ca ploaia să nu mai intre în casa mea.

Eu zic' că noi trebuie să combatem în orașele României întregite acele mizerii, dar nu cu mijloacele minoritarilor, pe cari noi nu le putem avea, ci trebuie să ne formăm mijloacele ca să procedăm pe alte baze. Eu cred, că nu mai merge cu comerțul individualist, cu industria individualistă, fiecare cu bufa lui. Eu cred, că acestea nu mai sunt bune nici măcar pentru meseriași. Se pune problema puțin altcum: este spiritul de întovărășire, întovărășirile de comercianți, întovărășirile de meseriași. (Diverse obiecțiuni, neliniște). De ex. o prăvălie individualistă, în care intră 100 de clienți și cumpără 2 (voci: Criza, despre criză să vorbești !).

Va trebui să vă întovărășiți, va trebui să lucrați în comun, numai aceasta va putea să ajute, întovărășirea de meseriași tineri, prin care obțineți preț de cost mai redus.

Despre ac stea îmi rezerv să vă vorbesc altă dată și cred, că vom fi de perfect acord.

Di Bindea, reprezentantul Camerei de Muncă

Ca reprezentant al Camerei de Muncă îmi dați voie să spun că, Camerele de Muncă sunt prevăzute prin Constituția țării și d. D. R. Ioanișescu nu a făcut decât să aplice Consti-

tuția.

Președintele : Este adevărat, că sunt prevăzute în Constituție, însă, modul cum s'a înfăptuit, cum s'a aplicat, aceasta vațamă interesele naționale.

6. Șofronie Gh'șe, vicepreședintele Reuniunii

Domnule Președinte,
Onorat Congres!

Simț o deosebită satisfacție atunci, când raportul meu, care constă din 2 puncte, pot să mi-l expun în fața acestui număr atât de fumos de congresiști.

Doamnelor și Domnilor! Este vorba de credit și atelierele de stat. Ieri alaltăieri m'a întâmpinat un domn și m'a întrebat: cum credem noi, comercianții, meseriași și industriașii români de a rezolva criza economică cu sprijinul statului.

Natural, că răspunsul meu a fost foarte ușor: dacă din contractul făcut cu „Skoda“ și cu „Malaxa“ s'ar fi dat numai o părțică comerțului și industriei din țară, dacă numai o părțică s'ar fi rezervat comercianților și meseriașilor români, noi am fi foarte fericiți (bravo! apl.).

Onorat Congres! Noi știm, că dela o parte a țării până la cealaltă, industria și comerțul, care este de cea mai mare însemnătate, se găsește în mâinile speculanților, streini de religie și credință. Noi știm, că trăim vremui grele și puțină judecată patriotică ar fi foarte bună la cei care conduc și la alții cari ne vor mai conduce. Atunci de sigur, că comerțul și industria treptat ar ajunge în mâinile aceluia, cari își iubesc țara și neamul.

Durere, acest lucru nu se observă ca în alte țări cari își sprijinesc pe meseriași și comercianții lor, cu credite pe lângă dobândă mică, apoi cu mașini și cu alt sprijin.

Da! Și la noi s'a făcut improprietărire de tot soiul, pe urmă s'a făcut conversiune. Vă întreb eu pe dvs. cari ați beneficiat de toate acestea?

Da, să nu uităm, că și de noi s'au îngrijit cu impozite mari, pentru ca noi să pierim cu toții din această clasă mijlocie.

Prin urmare azi pretindem, pentru-că până acum am tot cerut: sprijinirea comerțului și industriei pur românești din partea statului cu credite eftine, cu furnituri la stat și comune. nu ca să facem speculă, dat fiind, că Românul în industrie și comerț nu pornește dela sdrențe, ca alții, ci având în vedere interesul generalității.

Onorat Congres!

Al doilea punct din raportul meu este desființarea atelierelor de stat și comună, care de fapt, cum știți și Dvs. că lucrează cu mari deficite luate de pe spinarea noastră. Față de acestea noi nu lucrăm în interes personal, ci

desvoltăm meseriile românilor, dar la atelierele statului nu vedem decât deficitele întreprinderilor și beneficiile personale.

Noi vedem toate acestea și nu dorim altceva decât propășirea țării și a neamului românesc și tot ceea ce se poate mai bun și mai cinstit pentru țară.

Cred, că la fel simțiți și Dvs., la fel socotiți și de aceea cred, că acest raport și acest prog am este și înasementimentul Dvs.

Președintele: Mai dorește cineva să ia cuvântul la acest raport? Nimeni? Atunci se consideră de primit.

DI Ștefan Peneș, vicepreședintele Reuniunii comercianților și meseriașilor români din Cluj, are cuvântul

Situația Clasei de mijloc românești — Sprijinul publicului românesc — Colaborarea Reuniunilor între ele și încadrarea în Reuniuni a tuturor profesioniștilor români atât din centre, cât și din provincie

P. S Patroni on. Congres,

Fiind acest congres o nouă încercare — viguroasă prin participarea atâtor Reuniuni surori, — de a promova cu un pas sigur desămănșirea federalizării Reuniunilor noastre, federalizare care a căzut, pare într'o lăncezeală nemotivată, și pentru completarea chestiunilor dezbătute mai înainte și anume:

Camerele de muncă, Asigurările sociale, Furniturile către stat și autorități, — Creditul și atelierele de stat; îmi revine mie să tratez subiectul anunțat în invitare sub No. 7.

Incep cu *situația clasei de mijloc românești*. Dacă examinăm alcătuirea edificiului social al neamului românesc ajungem la constatarea că avem o temelie puternică și sănătoasă, care este plugăria română sau *clasa producătoare*. Tot așa de puternic — dar poate mai puțin sănătos — este coperișul acestui edificiu, care este cărturăria sau *clasa conducătoare*. În schimb pereții edificiului nostru național (clasa de mijloc românească) sunt foarte șubrezi, în comparație cu trănicia temeliei și mărția coperișului (plugăria și cărturăria română). Acest edificiu social alcătuit în felul arătat mai sus, pare un paradox, o imposibilitate, dar este totuș, de fapt, o *monstruozitate socială*.

Binevoii On. Congres și priviți cu atenție *firmele*, oglindă fidelă a clasei de mijloc din oricare oraș al *Ardealului, Banatului, Maramureșului și părțile Crișene* și îmi răspundeți: *Câte din aceste firme sunt românești?* Numărul acestor firme de comercianți și meseriași luate în totalitatea lor, reprezintă ele oare aceeași proporție pe care o reprezintă plugăria plus cărturăria față de minoritari?

Răspunsul va fi un dureros *nu!* căci clasa de mijloc românească reprezintă o *minoritate disparentă*, față de elementul minoritar, care element minoritar și azi după 15 ani de stăpânire românească este marele stăpânitor al vieții economice al comerțului și al meseriilor. Cu alte cuvinte afirmațiunea de mai sus, că pereții edificiului nostru social sunt foarte șubrezi, este o dureroasă realitate.

Mă veți întreba poate, pentru ce numesc eu această stare de lucruri monstruozitate socială?

Răspund: Un edificiu măreț ca înfățișare, cu temelie puternică, cu un acoperiș pe cât de frumos pe atât de greu, dar cu pereți șubrezi, oare nu este sortit dărâării? Prin urmare definiția *monstruozitate* folosită pentru situația clasei de mijloc românești în alcătuirea socială a neamului nostru, nu este de loc exagerată.

Cauzele acestei usturătoare realități se pot grupa în patru categorii:

1. În prima categorie, se cuprind împrejurările vitrege, ale unei stăpâniri streine, care ne-a împiedecat sistematic de a ne așeza prin orașe și de a ne ocupa cu comerțul și meseriile — așa că până la 1918 neamul românesc avea o scuză, nu tocmai întemeiată, dar se putea folosi de ea, ca motivare pentru ce clasa de mijloc românească era așa de slab reprezentată. Fapt constatat este, că țărânul român, nu și trimetea bucurios copil la comerț și meserii, nici în trecut și nici în prezent — sau dacă totuși se hotărăște să-și de-a vre-un copil la meserie, atunci dă de acasă pe cel mai slab trupește sau spiritualicește. Cărturarul român dacă trimetea copilul la școală scotea din el domn: avocat, profesor, medic, învățător sau funcționar, dar nici decum meseriaș sau comerciant.

Și azi se întâmplă același lucru: Absolenții școalelor de comerț și de meserii se uită după slujbe, nu după ocupație practică. Cu persecuție din partea stăpânilor streine și cu puțină înțelegere față de cele mai bănoase isvoare de venit, față de comerț și față de meserii, se explică ușor de ce anul 1918 ne-a găsit cu un număr așa de mic de comercianți și de meseriași români.

2. În a doua categorie se cuprinde cea mai importantă cauză a prezentei stări dezastuoase a clasei de mijloc românești, *lipsa unei politici economice românești bine fixată*, pentru desvoltarea clasei de mijloc românești cu deosebire în ținuturile alipite, unde orașele (plămâni și inima județelor și plășilor) erau curat *minoritare*. Democrația mieroasă, cu votul universal și cu umanitarismul judaic-genevez ne-a politicianizat toată suflarea omenească din cuprinsul țării. S'au perândat la guvern, în decurs de 15 ani, partid, după partid, îngrijindu-se fiecare partid în parte, de clientela sa politică, dar neglijând în schimb marile interese de stat, cum este crearea clasei de mijloc ro-

mânești și româizarea orașelor.

Urmarea este, că și azi după 15 ani de stăpânire românească, comercianții și meseriașii români, sunt o minoritate disparentă în viața economică a provinciilor, iar populația românească a satelor noastre este și azi tributară firmelor minoritare — streine de aspirațiunile neamului românesc — sau mai bine zis *ținuturile noastre neaș românești, prin orașe, sunt condamnate să respire prin plămâni de origine străină*.

3. În a treia categorie de cauze cuprindem nepăsarea publicului românesc, față de clasa de mijloc românească, nepăsare, care ia proporții de crimă națională atunci, când tu Român cu banul tău contribui, la susținerea revizionismului maghiar, la subvenționarea presei subversive, la finanțarea sectelor religioase, la plățirea agenților comuniști, cu un cuvânt tu Român cu banul tău dai comercianților și meseriașilor streini contribui la dărâmarea Bisericii strămoșești, la distrugerea statului român, făurit cu multă jertfă și suferințe, și la prăbușirea Tronului, nădejdea de mai bine, a neamului nostru! Oare această faptă a publicului românesc nu este crimă în contra existenței noastre ca neam?

4. În a patra categorie de cauze a stării faptice, a clasei noastre de mijloc se cuprinde neînțelegerea comercianților și meseriașilor români de a fi solidari și de-a se organiza pe teme național și creștinesc, în Reuniuni profesionale și în Federale naționale. Din lipsa acestei înțelegeri supreme, de solidaritate și de organizare profesională, elemente ce dă tăria celor slabi și puțini, am ajuns acolo, că pe lângă că suntem săraci și puțini, suntem și respirați în diferite tabere politice, sau chiar membri la societăți minoritare, suntem neluați în seamă de autorități și de publicul românesc. Sunt aici în Cluj o mulțime de Români, care nu au cunoștință de existența Reuniunii noastre, ne găsim și azi fără reprezentanți demni, în consiliile orașenești, județene și parlament.

Mi-se va reproșa poate, nu aveți dvoastră organizațiile profesionale pe țară, „Ugirul“, „Asociația micilor meseriași patroni“, Sfaturile negustorești și Camerile de comerț și industrie. Da există toate aceste organizațiuni pe țară, dar toate acestea având majoritatea de minoritari, sunt conduse de idei umanitariste inspirate din lojile judeo-masonice, deci contrare ideilor și principiilor noastre de bază, naționalism creștin.

Ce avem de făcut ca să promovăm desvoltarea și întărirea clasei de mijloc românești și prin această întărire a clasei de mijloc românești să desăvârșim opera întregirii neamului?

Voi căuta să răspund în cele următoare:

Am cunoștință precisă că toate cultele religioase, afară de cele românești, în lăcașu-

rile lor de rugăciuni, pe lângă nedeletnicirile culturale se ocupă și de cele economice. Așa se explică solidaritatea dusă până la extrem, a tuturor minoritarilor, acțiunea lor concentrică în contra Românilor, și nizuința lor de a ne ține și sub imperiul român, în stare de inferioritate pe teren economic financiar.

Știut fiind că cele mai multe biserici de prin orașele și orașele noastre au fost zidite de comercianți români, și că tot acești comercianți au fost cei mai mari binefăcători ai celor lipsiți, oare Biserica românească, la rândul său nu are datoria să imiteze exemplul minoritarilor? Nu cerem dela conducerea Bisericeilor românești conspirație, contra altor neamuri, dar cerem — și cu drept cuvânt — să-și ocrotească fii sufletește, indemnându-i la solidaritate și la sprijin reciproc, așa precum fac minoritarii.

Având binecuvântarea și sprijinul conștient al sfintelor noastre biserici, urmează să apelăm la merele public românesc solicitându-i sprijinul lui conștient și luminat. Clujul, sediul a două Episcopii românești și al celor mai înalte instituțiuni de cultură românească, universitate și academii de tot felul, cu numeroase școli medii și primare, cu sumedenie de oficii și de funcționari de toate gradele, cu armată respectabilă și un corp distins de ofițeri, ar avea acest oraș — în privința vieții economice — cu totul altă înfățișare decât toți cei vizitați ar înțelege, imperativul minoritarilor, *nu da banul la streini*, sau lozinca noastră: „Ajută-te Române“.

Respectând, cu sfințenie, fiecare Român, imperativele: „Ajută-te Române“ și „Nu da banul la streini“ vom întări clasa de mijloc românească și vom da dovadă de conștiință națională.

Datorințele noastre de profesioniști

Pentru ca noi comercianții și meseriașii Români să ne putem mai bine apăra interesele noastre profesionale și mai bine să ne îngrijim de ajutorarea acelor ce voesc să-și deschidă prăvălie sau atelier, de sine stătător se cere ca fiecare din noi, comerciant sau meseriaș să ne înregimentăm în șirul membrilor Reuniunilor noastre, românești și creștinești. Nu numai cei din orașe și orașele, ci și cei din provincie să fie membri activi ai Reuniunilor.

Așa organizați în Reuniuni puternice de comercianți și de meseriași români, să ne federalizăm, adică mai multe Reuniuni să formăm o 'Federală', mai multe federale e 'Centrală' și în felul acesta să pregătim terenul statului corporatist de mâne, căutând să avem cuvânt hotărâtor atât în gospodăria orașelor, a județelor și a țării.

Legile ce privesc viața economică, comercială și industrială a țării să nu mai fie făcute ca până acum: de nobis sine nobis, pentru noi

fără conlucrarea noastră.

Ajungând la acest fel de organizare corporatistă, vă asigur on. Congres, că vom avea o politică economică națională de stat, bine precizată, și vom avea o clasă de mijloc românească puternică, adică pereții edificiului social românesc, vor fi corespuzători trăinicieii fundamentului și măreției coperișului actual.

Atunci, și numai atunci, se va putea spune lumii întregi, că noi Români suntem stăpânii României Mari, nu numai de drept, ci și de fapt.

Trăiască România Românilor!

*

On. Congres — după desbaterea cuvenită a prezentului referat binevoiiți a Vă pronunța asupra următoarelor propuneri:

1. Să hotărâm federalizarea tuturor Reuniunilor prezente în acest congres sub numele de Federala Reuniunilor Comercianților, Industriașilor și Meseriașilor Români din Ardeal și Banat.

2. Să alegem un președinte activ, doi vice președinți, trei secretari ai federalei, iar ca președinți de onoare pe P. S. Lor Episcopii Nicolae Ivan și Dr. Iuliu Hosu.

3. Să se delege o comisie care să elaboreze un proiect de statute pentru federală și unul pentru reuniunile membre, aceste statute să fie dezbătute și aprobate în proximal cougres din 1934.

4. Să hotărâm că proximal congres să se țină la Tg.-Mureș în ziua de 3—15 Maiu 1934.

5. Că toate Reuniunile românești să aibă reprezentanții lor legali în consiliile comunale și județene, iar în chestiuni economice cuvântul lor să fie hotărâtor.

Deschizându-se discuția asupra raportului cetit de dl Ștefan Peneș, se ridică dl Nicolae Popa, profesor, și spune că pasagiul raportului referitor la Coperișul edificiului social românesc să fie modificat: Acest coperis nu este nici solid, nici frumos, el este putred și defectuos.

Ne mai fiind vre-un vorbitor anuntat, președintele declară raportul primit, și cere dlui Ștefan Peneș să repete propunerile făcute și să le întregească cu date concrete.

1. Să hotărâm federalizarea tuturor Reuniunilor prezente în acest Congresul sub numele de:

Federala Reuniunilor de Comercianți, Industriași și Meseriași Români din Ardeal și Banat.

Dl Șofronie Ghișe, cere ca numele Meseriași să fie pus în titulatura ai federalei înainte de Comercianți.

Dl Gavril Boca cere ca titulatura să rămână așa cum a fost propusă.

Dl Ghișe cere punerea la vot a propunerii

sale.

Raportorul Șt. Peneș, văzând insistențele propunerii de modificare, anunță că e păcat de ori ce clipă pierdută pentru astfel de discuții, și admite modificarea propusă. — Congresul primește.

2. Să alegem un președinte activ, trei vice președinți și trei secretari ai Federalei, iar P. S. Lor Episcopii Nicolae Ivan și Dr. Iuliu Hossu să fie aleși președinți de onoare.

Ca președinte activ a propus pe dl Victor Iliescu.

Ca vice-președinți pe dnii: Dr. Augustin Rațiu, Turda, dl Traian Novac, Timișoara și Andrei Fărcaș, Cluj.

Ca secretari: pe dnii Vasile Vlaicu, Victor Taflan și Ștefan Peneș, toți din Cluj. Congresul primește, iar președințiile declară aleși pe cei propuși.

3. Să se delege o comisie care să elaboreze un proiect de statute pentru Federală și unul pentru Reuniunile membre. Aceste statute să fie dezbătute și aprobate în proximusul congres din 1934.

Raportorul propune, ca presidiul ales să elaboreze statutele și să aranjeze congresul anului viitor. Congresul primește propunerea.

4. Să hotărâm ca proximusul congres să se țină la Tg.-Mureș în ziua de 3—15 Maiu 1934. Cogresul primește propunerea.

5. Ca toate Reuniunile românești să aibă reprezentanții lor legal în consiliile comunale și județene, iar în chestiuni economice, cuvântul lor să fie hotărâtor. Se primește.

Dl Ioan Pop, membru în Comitetul Reuniunii din Cluj.

Dsa relevează nenumăratele sarcini publice cari apasă pe umerii comercianților în general, dar în special pe posesorii de licență de beuturi spirituoase cu localuri corespunzătoare, conform regulamentului de clasif care.

Acești negustori în timpul din urmă sunt foarte tare concurați de așa numitele pivnițe de vin, cari sub titlul, că își desfac producția proprie — favor obținut de podgoreni în cei câțiva ani din urmă, din cauza unei foarte mari supraproduccii — cari și după ce și au valorizat cantitățile proprii, sub același titlu continuă cu vânzarea, bucurându-se și pe mai departe de aceleași favoruri ca și mai înainte.

Mai relevă călcarea regulamentului referitor la distanțele cari trebuiesc respectate în jurul bisericilor, școlilor și căminelor, de cari nu se mai ține cont, ci se eliberează brevete de beuturi, fără nici o normă.

Acestea toate sunt abuzuri, cari periclitează foarte tare existența acelorora, cari fac față tuturor prescripțiilor igienice, tuturor contribuțiilor către stat și comună, de care aceștia nu sunt cruțați și nu există considerațiuni.

Presedintele: Terminându-se ordinea de zi a congresului dl Ștefan Peneș este rugat să citească Moțiunea:

Moțiune

Adusă în Congresul extraordinar al Reuniunii/lor Comercianților, Industriașilor și Meseriașilor Români din Ardeal și Banat, ținut la Cluj, Duminică la 19 Noembrie 1933 în sala festivă a Camerei de Comerț și Industrie, sub patronajul P. S. Lor Episcopii Nicolae Ivan și Dr. Iuliu Hossu, prezente fiind Reuniunile din Cluj, Turda, Uioara, Timișoara, Mediaș, Mociu, Sibiu, Gherla, Petroșani, prin persoane delegate, și cele din Săliște, Bistrița, Tg.-Mureș și Orăștie prin adeziune scrisă.

Subsemnatele Reuniuni prezente prin organele statutare, după ce am ascultat darea de seară a Reuniunii din Cluj, referatele dela ordinea zilei și discuțiunile urmate, în unanimitate am adus următoarea moțiune:

Desbrăcoți de orice veleitate politică de partid, și de orice patimă religioasă între frați, însufiețiți însă de prosperitatea economică și financiară a neamului românesc din România Mare;

1. Cerem Onor. Guvern să desființeze grabnic Camerele de Murcă, adăpost legal al tuturor minoritarilor și al tuturor dușmanilor a tot ce este românesc.

2. Cerem modificarea Legii asigurărilor Sociale, așa fel, ca prin ea să se încurajeze munca și sârguința angajaților, iar nu lenevirea și specula acestora în paguba patronilor.

3. Cerem ca furniturile statului și autorităților să fie date în primul rând Românilor — și numai în cazul când aceștia lipsesc să se dea minoritarilor. Furniturile acordate Românilor să fie achitate prompt și integral, pentru ca furnizorul să beneficieze după urma serviciului făcut, nu să păgubească ca azi, când furnizorul din cauza nepăsării se ruinează completamente.

4. Cerem să se asigure existența și dezvoltarea creditului pe seama tuturor cetățenilor, dar în special pentru Comercianții și Meseriașii Români, garantându-se efectiv, averea agonisită pe cale cinstită.

5. Cerem să se dea în arendă meseriașilor români, atelierele de stat, pentru ca în felul acesta Statul să fie un sprijinitor al meseriașului român, și nu distrugător al acestuia prin concurență neloială.

5. Cerem luarea de măsuri potrivite împrejurărilor pentru ca să sporească și întărească clasa de mijloc românească — comercianții și meseriașii români — așa fel, ca numărul lor să fie în dreaptă proporție cu clasa producătoare plus clasa conducătoare. Orașele din Ardeal și părțile alipite la Patria Mamă, trebuie să fie centre de viață românească nu numai pe teren cultural, politic și militar, ci și pe teren economic și financiar.

7. Pentru a se ajunge la dezvoltarea proporțională a clasei de mijloc românești, rugăm căpeteniile ambelor Biserici românești și pe întreg publicul românesc să binevoiască a da tot sprijinul convenit comercianților și meseriașilor români, așa precum toată suflarea minoritară sprijinește conștient și dârz pe conaționali lor în materie de comerț și meserii.

8. Apelăm stăruitor ca toți comercianții și meseriașii români de prin orașe și sate să se grupeze pe lângă Reuniunile românești existente, iar unde nu sunt, să înființeze astfel de Reuniuni, în care să fie înscrși deopotrivă atât comercianții cât și meseriașii români, pentru că ambele ocupațiuni alcătuiesc clasa noastră de mijloc.

9. Cu ziua de azi hotărâm federalizarea tuturor Reuniunilor noastre întrunite în acest congres regional extraordinar, alegând de președinte activ pe dl Victor Iliescu, de vicepreședinți pe dnii dr. Aug. Reșiu, Traian Novac, Andrei Fărcaș, de secretari pe dnii Vasile Vlăicu, Victor Taflan și Ștefan Peneș, ca președinți de onoare pe P. S. Lor Episcopii Nicolae Ivan și dr. Iuliu Hossu.

10. Toate Reuniunile românești organizate pe temel profesional să coute să aibă cuvânt hotărâtor, în chestiuni de comerț și meserii la conducerea comunală, orășenească, județeană și chiar pe țară.

Reuniunea Turda	Reuniunea Cluj
Reuniunea Medias	Reuniunea Gherla
Reuniunea Sib'iu	Reuniunea Uloara
Reuniunea Timișoara	Reuniunea Mociu
Reuniunea Petroșani	

Prin adeziune scrisă

Reuniunea Orăștie	Reuniunea Arad
Reuniunea Săliște	Reuniunea Bistrița
Reuniunea Tg.-Mureș.	

Președintele. Are cineva de obiecționat ceva la moțiunea cetită? Congresul răspunde unanım — se primește.

Președintele, declar Moțiunea de primită, cu unanimitate și rog pe dl Ștefan Peneș să citească telegramele ce urmează să fie trimise M. S. Regelui, dlui I. Duca, președintele consiliului și dlui Gh. Tătărescu, ministru de industrie și comerț.

Majestăței Sale Regelui

București

Comercianții și meseriașii români din Ardeal întruniți în Congres extraordinar la Cluj odată cu prezentarea celor mai desăvârșite sentimente de supunere și devotament în unanimitate, cer Augusta atențiune și ocrotire a Majestății Voastre pentru clasa de mijloc românească completamente neglijată de toate guvernele de până acum pentru ca să, apropiem sărbătorirea

fericitului eveniment când stăpânirea românească pelângă suveranitatea politică și culturală să se extindă și asupra vieții economice financiare a țării întregite.

Episcopii Ivan și Hossu
pa'ronii Congresului.

Domnului Ion Duca

Ministru Președinte

București

Comercianții și meseriași români din Ardeal întruniți în Congres extraordinar la Cluj, salută cu profund respect pe noul șef al guvernului român și cer binevoitoarea atențiune și ocrotire pentru clasa de mijloc românească din ținuturile alipite deoarece elementul românesc și după o stăpânire românească de 15 ani, reprezintă o minoritate disparentă pe terenul economic față de elementele streine de neamul nostru.

Binevoți, a face că suveranitatea românească să se extindă și asupra vieții economice financiare așa precum domină a viața politică și culturală.

Iliescu,
Președintele Congresului

Dlui Gheorghe Tătărescu

Ministru de Industrie

București

Comercianții și meseriașii români din Ardeal întruniți în Congres extraordinar la Cluj, salută cu profund respect pe șeful Ministerului de Industrie și comerț și cer binevoitoarea ocrotire pentru clasa de mijloc românească care și după o stăpânire românească de 15 ani, reprezintă o minoritate disparentă pe terenul economic.

Binevoți a extinde suveranitatea românească și asupra vieții economice sporind și instărind clasa de mijloc românească în dreaptă proporție cu clasa producătoare țărănimca plus clasa conducătoare cărturărimca țării.

Iliescu,
Președtele Congresului.

Președintele mulțumește P. S. Lor primii Episcopi români ai Clujului, cari ne au acordat patronajul pentru congres, d-lor delegați, doamnelor și întregii asistențe cari prin prezența d-nealor au ridicat moratul și nimbul acestui congres — pentru frumoasa ordine în care au decurs desbaterile — și dorim ca activitatea dezvoltată azi să aducă roade însutite, — declară congresul închis — zicând „La revedere în anul viitor la Târgu-Mureș.“

Dl Andrei Fărcaș, președintele Reuniunii din Cluj, invită întreaga asistență la masa comună și la concertul corurilor Turda și Cluj,

care sunt aranjate în noul palat al Camerei de Comerț.

Masa comună

Toți participanții congresului în grupuri mai mari, sau mai mici, schimbând cuvinte de mulțumire asupra celor petrecute la Congres, au pornit spre noul palat al Camerei de Comerț, unde era pregătită masa comună pentru circa 250 persoane.

Mesele cu gust aranjate de Doamnele Sofia Bucur și Elena Taflan ajutate de Dl. Alexandru Sighartău precum și de câțiva tineri ai Secției Tineretului, avea aspectul unei mese familiare, acoperite de pânzături albe, de-ale mai multor Doamne membre. Masa în forma literei M cu patru rânduri, plus una în frunte, împodobită cu flori, aștepta să ospăteze numeroasa asistență adunată la Congres.

De data această încăpătoarea sală s'a dovedit mult prea mică, de-a cuprinde în ea pe numerosul public.

La intrarea în sală pela orele 8 seara s'a distribuit contra unei taxe benevole programul Concertului ce urma să fie executat după terminarea mesei.

Masa a fost servită de un grup de tineri membri ai Secției Tineretului, precum și de domnișoare membre ale Secției Feminine. S'a servit o friptură de porc cu varză roșie în preț de 20 lei. Atât mâncarea cât și prăjiturile au fost pregătite la bucătăria Căminului Casa Învățătorilor de doamnele membre ale Reuniunii Bucur, Taflan, Măcinic, Suci, Sighartău, Luca, Boca, precum și dsoara Vlaicu.

Beutura s'a putut-o procura fiecare dela bufet cu 28 lei Kg. de vin bun, precum și apa minerală, cari au fost servite de membrul Ștefan Tanța, ajutat de familia D-sale și de tinerimea Reuniunii, domnișoare și domni.

Delegaților Reuniunilor, reprezentanților autorităților, precum și corurilor din Turda și Cluj li s'a servit masa gratuit.

Ca la orice masă comună s'au rostit cuvântări de prosperitate pt. Rege, Căpîi Bisericeii de mulțumire pentru aranjatori, și de îndemn la muncă pentru viitor. Pentru a fi cronicar fidel al celor întâmplare înșir numele vorbitorilor. Păr. consilier Andrei Ludu, dl prof. dr. I. Băliban reprezentanții ambilor Episcopi români din Cluj, Victor Iliescu, Andrei Fărcaș, preș. de onoare și președ. activ ai Reuniunii din Cluj, Tr. Novac, Timișoara, N. Popa prof. Cluj, Alex. Chiș tatăl și feciorul Turda, iar cel din urmă Ștefan Peneș v. președ. Reuniunii din Cluj închee seria vorbirilor.

Pălăria „Ajută-te Române“

Încă din 31 August 1933 în cadrul pri-

mei conferințe a Secției Tineretului Reuniunii dl Ștefan Peneș, a pus în funcțiune de colectare o pălărie de pae, îmbrăcată de dna Taflan cu satin bordo, pe care s'a pictat:

în fund — Dumnezeu Vede! inscripția pălăriei dela Sibiu a răposatului președinte — Victor Tordășanu,

pe margine „Ajută-te Române“ 31 VIII 1933 lozinca Reuniunii din Cluj formulată de donatarul pălăriei —

pe pereții interiori — dr. Amos Frâncu 3 XI 933, este numele vajnicului luptător naționalist — fost președinte, membru activ și sprijinitor al Reuniunii din Cluj. În decursul mesei pălăria „Ajută-te Române“ a circulat prin sală și s'a adunat suma de Lei 2619.

Scopul pentru care se adună contribuții cu pălăria „Ajută-te Române“ este să se sporească fondul de ajutorare al tinerilor, comercianți sau meseriași, care vor întemeia o prăvălie sau un atelier de sinestătător.

Concertul

După vorbirea de încheiere dl Ștefan Peneș anunță începerea concertului în ordinea programului distribuit la intrare.

Programul

Concertului ce se aranjază în Palatul cel nou al Camerei de Comerț și Industrie cu ocazia Congresului Reuniunilor din Ardeal care se ține

Duminecă la 19 Noemvrie 1933

sub patronagiul Prea Sf. Lor Episcopii: Nicolae Ivan și Dr. Iuliu Hossu.

1. Cuvânt înainte: dl Andrei Fărcaș, președintele Reuniunii.

2. Corul Reuniunii Cluj: Doinitorii Români de A. Popoiciu.

Corul Reuniunii Cluj: Marș Regal cor bărb. de G. Muzicescu.

3. Corul Reuniunii Turda: Motto de I. I. cor mixt,

4. Corul Reuniunii Cluj: Dorul Ardeleanului cor bărbătesc de A. Popovici.

Corul Reuniunii Cluj Români Haidem, cor bărbătesc.

5. Corul Reuniunii Turda: Zis-a Badea, cor mixt de G. Muzicescu.

Corul Reuniunii Turda: Eroii, cor mixt patriotic de profesor M. Alexiu.

6. Corul Reuniunii Cluj: Cîsla, cor bărbătesc, de C. Porumbescu.

Corul Reuniunii Cluj: Pui de Lei, cor bărbătesc, de I. G. Brătianu.

După o pauză scurtă urmează dansuri românești până dimineața.

Corul Reuniunii din Cluj sub conducerea dlui prof. Teodor Frențiu a luat loc pe un podiu din frontul sălii începând cu cântarea „Doinitori Români“.

Din balconul sălii răspunde corul mixt al Reuniunii din Turda de sub conducerea dlui prof. Iasinschi, cu cântarea „Motto“.

Asistența răsplătește cu furtunoase aplauze frumoasele cântări din program, executate cu mare dibăcie, de corurile Reuniunilor surori din Cluj și Turda. — Aproape toate cântările au trebuit repetate.

Dansul

Tineretul era nerăbdător după dans — abia a așteptat terminarea concertului, pentruca să scoată mesele și să pornească jocul — care s'a început cu „Hora“ și s'a continuat cu „Sârba“ și „Ardeleana“. In pauză de dans s'a vândut la licitație americană, o tortă, donată de Școala de Menaj a orfanelor de război din Cluj, apoi un coș cu două sticle de licheur și un coș cu flori, ambele coșuri confecționate de dna Bucur din Cluj.

In veselie și voe bună s'a continuat dansul până dimineața la 6 ore.

Rezultatul moral al acestui congres a fost neașteptat de mare. Rezultatul material se cifrează astfel:

Incasări din donațiuni pe liste Lei	7630.—
Incasări din mâncare, prăjituri, beutură și pălăria „Ajută-te Române“	8260.—
Total	15890.—

Cheltueli împreunate cu congresul, masa, și concertul Lei	11862.50
Rezultă un beneficiu curat de Lei	4027.50

Incheiere

După cum am arătat în prefața prezentei broșuri, prin înșiruirea materialului de fa-

ță, credem că facem acelaș lucru pe care îl săvârșește plugarul toamna semănându-și ogorul cu nădejdea, că la vară va recolta o roadă însutită.

Tot astfel și noi, aranșatorii congresului din 19 Noembrie 1933 nu am făcut altceva decât am semănat sămânța curată a conștiinței naționale, a solidarității depline, a bunei înțelegeri, a iubirii de neam și de biserică, în sufletele membrilor și delegațiilor Reuniunilor surori, și așteptăm, după ce vom răspândi prezenta broșură în două mii de exemplare să vedem dacă roadele produse de sămânța aruncată, va fi în dreaptă proporție cu strădaniile noastre.

Promitem însă, că indiferent de roadele ce vom recolta, pe urma activității de până acum, noi cei din Cluj, nu vom înceta un moment, să activăm cu stăruință de furnică, pe calea începută, sporind și întărind numărul comercianților și meseriașilor Români din localitate, trezind conștiința națională adormită, a conducătorilor neamului nostru și a marelui public românesc pentru a înțelege adevărul: Că orice ban dat streinului este o săgeată îndreptată contra nației românești și cu deviza: „Ajută-te Române!“ să ne creem clasa de mijloc să ajungem cu un ceas mai de vreme la realizarea idealului național

România a Românilor!“

Ștefan Peneș	și	Victor Taflan
Contabil expert,		secretarul Reuniunii, Cluj.
comerciant v. preș.		

Reuniunii Cluj
încredințați de comitet cu aranșarea Congresului și publicarea materialului.

Unica întreprindere românească
S. Ghișe, Str. Paris 9/a.

care execută lucrări speciale în arta și construcția de fierărie, grilajuri, mașini de gătit case de bani, mobilă de fier etc.

Notați bine adresa:
S. Ghișe
CLUJ, Str. Paris 9/a.

Blănăria Vieneză
Andrei Fărcaș
Cluj, Piața Unirii 33

oferă cele mai excelente blănuri confecționate absolut conștiincios cu prețuri moderate, după cele mai recente creațiuni ale modei

Atelier model de blănuri

Unicul magazin românesc de blănuri în Ardeal

Lemne de foc

la

Gheorghe Handru

și

Petru Cocișu

Cluj; Str. Mărășești No. 36

Telefon 8—98

Depozit de tot felul de material de construcție în prețuri moderate. Adresați-Vă cu toată încrederea că veți fi serviți prompt și în modul cel mai conștient.

Firmă curat românească

ȘTEFAN POP

institut de pompe funebre

Cluj

Str. Memorandului 12 — Telefon 1-14
Locuința Str. Avram Iancu 28 — Telefon 5-24

Transporturi de cadavre, cu camionul propriu cu trenul în țară și'n străinătate. Exhumări.

Ana Cubleșan

restaurant

Cluj, P. Mihai Viteazul 35

Ștefan Peneș

*comerciant de coloniale
engro și endetail*

Cluj, Str. Regina Maria 48

PETRU POP

comerciant de coloniale, cafea etc.

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 1

Vasile Copil

comerciant de coloniale

Cluj, P. Ștefan cel Mare 18

Gheorghe Boeriu

comerciant de coloniale

Cluj, Str. Pata 17

Ioan Pop

bodega „Mircea“

Cluj, Str. Regina Maria 34

Aurel Petricăș

croitorie de bărbați

Cluj, Str. Memorandului 3

Comercianții

Băcănie și coloniale

Albu Ioan, str. Câmpului 23.
Soția lui Albu Iacob, str. Mănăstur 33.
Albu Vasile, str. Câmpului 78.
Ardevan Teodor, str. Bisericii 2.
Bădescu Aurel, Cal. Feleacului.
Soția I. Baciu Ilariu, str. Carpaților 10.
Boer Nichita, str. Fericirii 15.
Boer Gheorghe, str. Pata 17.
Bodea Ioan, str. Negru Vodă 9.
Bucur Emil, P. M. hai Viteazul 35.
Câmpian Vasile, str. Cărâmidarilor 43.
Casianu Margareta, str. Albinei 25.
Consumul Moților (propriet. Popa) Cal. Moților.
Copil Vasile, P. Ștef. Cel Mare 18.
Dumitrescu Maria, str. P. Rareș 53.
Fodor Alexandru, str. Berhelot 15.
Georgescu Emilia, str. Cipariu 5.
Chițan Ilie, str. Aurel Isac 33.
Hopârtean Ana, str. Pata 152.
Hotăran Susana, str. Fabr. de zahăr.
Iepure Vasile, str. Marinescu 104.
Ilea Ioan, str. Subdeal 5.
Maier Dumitru, str. Casianu 11.
Man Vasile, str. Dealul rotund 3.
v. d. Moța Ana, str. Surdă 31.
Mănițiu Ioan, str. Fericirii 31.
Miron Traian, str. Zorilor 21.
Mureșan Elena, str. Aron 32.
Mureșan Ioan, str. Chintăului.
Mureșan Teodor, str. Muncitorilor 59.
Nicu Alexandru, Cal. Vict. 92.
Popa Aurelia, str. Cipariu 18.
Popoviciu Petru, str. Chintăului 76.
Poruțiu Emil, str. Mănăstur 137.
Ranga Simeon, str. Câmpului 61.
Rusu Dumitru, str. Minerilor 35.
Șerb Dumitru, str. Locomotivei 4.
Șimon Grigore, str. Lingurarilor 18.
Fanta Ștefan, Cal. Reg. Ferd. 124.
Teban Ioan, str. Muncitorilor 104.

Bazar:

Chiorean Maria, P. Mihai Viteazul șatră.

Bodegi:

Bălaș Vasile, str. Avr. Iancu 20.
Bichiș Nicolae, Cal. Vict. 58.

Pordea Augustin, str. Reg. Maria 35.
Poruțiu N. Laurențiu, str. Reg. Maria 44.
Poruțiu Valentin, cal. Reg. Ferd. 26.
Precup Aurel, str. G. Enescu 24.
Prodan Ioan, str. Matei.
Răchițan Pompei, str. Reg. Maria 51.
Rebreanu Petre, str. Iuliu Maniu 5.
Runcan Ioan, p. Cuza Vodă 6.
Rusu Augustin, str. Baba Novac 8.
Rusu Octavian, str. Reg. Ferd. 2a.
Sabo Dănilă, cal. Moților 9.
Saragea Zamfir, str. Iuliu Maniu 11.
Șiara Octavian, str. Baron L. Pop 17.
Sima Ioan, str. Iuliu Maniu.
Simonetti Victor, p. Unirii 32.
Simu Vasile, str. Iuliu Maniu 4. et. I.
Socol Aurel, str. Memorandului 2.
Sorban Guillaume, str. Brătianu.
Sotir Constant n, str. Gen. Grigorescu 22.
Spornic Titus, cal. Vict. 27.
Stan Vasile, str. Baba Novac 16.
Stan Virgil, Palatul Camerei de Comerț nou.
Terente Vasile, str. Sagune 2.
Tolciu Ioachim, str. Reg. Maria 22.
Triff Gheorghe, str. Catedralei 6.
Tripa Ioan, str. Reg. Maria 31.
Tușa Gavril, p. Unirii 7.
Tutelea N. Victor, str. Memorandului 17.
Vancea Victor, str. Reg. Maria 14.
Vasile Aurel, str. Regală 11.
Vertan Vasile, str. Reg. Maria 48.
Vucicu Ilie, cal. Vict. 51.
Xantopol Constantin, str. N. Iorga 2.

Din ramura construcției

Arhitecți:

Ing. dr. Bohățel Leo, brev. cl. I Piața Gh. Sion 4.
Ing. I. F. Negruțiu brev. cl. I Cal. Dorobanților 21.
Dr. Niman Ludovic, brev. ct. I str. Regală 24.

Măestri zidari:

Maja Petru brev. cl. II str. Fântânele 57.
Moldovan Anton, brev. cl. II str. Grigorescu 67.
Câmpian Gheorghe, brev. cl. III.
str. Muncitorilor 81.

Dulgheri:

Sighiartău Alexandru brev. cl. I. str. Iulian Pop 24
Muntean Victor, brev. cl. II str. Caseanu 78.

Cioplitori în p'atră:

Vușcan Ioan. str. Voivodului 2.

Bonea Gedeon, str. Surdă 38.
Bucoveanu Petru str. Reg. Maria 2.
Chilom Constantin, str. Bunea 1.
Gânscă Simeon, str. Locomotivei 4.
Goia Traian, str. Negru Vodă 12.
Ilea Vasile, str. Marinescu 1.
Irimieș Teodor, str. P. Maior 7.
Mănițiu Aron, Cal. Reg. Ferd. 30.
Meta Maria, str. Chintăului 87.
sof. I. Moldovan Ioan, str. Pata 88.
Mureșan Pintilie, str. Baron L. Pop.
Oltean Vasile, str. Casianu 58 a.
Pop Ioan (Bodega „Mircea”) str. Reg. Maria 34.
Răcășan Ioan, Cal. Reg. Ferd. 139.
Săsărman Ioan, Cal. Traian 25.
Stanciu Ana, P. Mihai Vit. 40.
Timișan Andrei, Cal. Reg. Ferd. 126.
Vonica Niclae, str. Gh. Barițiu 8.

Brânzeturi și Lăptării :

Vlad & comp. Fabr. de brânzeturi și mezeluri,
desfacere în engros și detail

Centrala: P. Mih. Vit. 39.

Sucursală: Str. Reg. Maria 48, Ioan Suci.

Sucursală: str. N. Iorga 3, Ioan Suci.

Vonica Dumitru, brânzeturi, slănină, vinuri și
rachiuri. fabr. de licheuri desfacere în en-
gros și detail.

Străulea Nicolae, lăptărie, brânzeturi și meze-
luri str. Reg. Maria, 16.

Șerb Ilie, lăptărie, brânzeturi și mezeluri
P. Mihai Vit. 11.

Bonbonerii :

Muntean Elisabeta, Cal. Reg. Ferd. 37.

Pop Valer, Cal. Reg. Ferd. 28/a.

Trenca Nicolae, Cal. Reg. Ferd. 2.

Coloniale :

Pascu Valer, depozit de coloniale engros și
endetail, import de ceai și cafea, Cal. Reg.
Ferd. 26.

Peneș Ștefan, comerciant de coloniale engros
și endetail, str. Reg. Maria 48.

Pop Petru comerciant de coloniale Cal. Reg.
Ferd. 1.

Mănițiu Ioan, coloniale și băcănie, str. Fericiții 31
Bucur Emil, coloniale și băcănie, P. Mih. Vit. 35.

Blănuri :

Fărcaș Andrei, „Blănăria Vineză” P. Unirii 33.

Comisionar :

Obancea Gheorghe, tot felul de obiecte, str.
Reg. Maria 11, intrarea din str. Vlahuță.

Cârciumari :

Văd. Alb Dominic, str. Casianu.
Bucur Alexandru, str. Hajdău 38.
Bungărzan Augustin, str. Chintăului 134.
Goia Traian, str. Negru Vodă 12.
Ișa Vasile, str. Feleacului 5.
Meta Ilie, str. Moldovei 10.
Oltean Toma, P. Mihai Vit. 34.
Pop Gheorghe, str. Chintăului 60.
Poruțiu Emil, str. Mănăstur 137.
Seplecan Mihail, str. Casianu 12.

Cofetari :

Căpușan str. Reg. Maria 10.

Cărnuri afumate, slănină și brânzeturi :

Dubău Vasile, P. Mih. Vit. șatră.

Cornea Ioan, P. Mih. Vit. șatră.

Floca Gheorghe, piața str. Reg. Maria.

Mureșan, piața str. Reg. Maria.

Drogerii :

Fodor Viorel. P. Unirii 15.

Depozituri de vin :

Vonica Dumitru. P. Mih. Vit. 5.

Florării :

Dr. Cristea Grigore, str. Grigorescu 52,

Dr. Grigoriu Mina, str. Memorandului 4.

Fructe :

Bob Dumitru, Cal. Reg. Ferd. 43.

Cocidu Pavel, str. Cipariu 7.

Codreanu Lina, P. Mih. Vit. șatră.

Gâlcu Ana, P. Mh. Vit. șatră.

Țicudean Vasile Arena Sportivă.

Făină :

Hațiegan Ioan, Cal. Reg. Ferd. 110.

Furage :

Ilea Ștefan, str. Măcelarilor.

Geamuri :

Boca Gavril, Cal. Vict. 91.

Hotel :

Ciociu Ioan, str. Măloasă 23.
Ilea Ioan, Cal. Reg. Ferd. 140.
Rusu Gheorghe, Piața Gării 5.

Incălțăminte:

Mociornița fabrică București,
Sucursala Cluj, str. Reg. Maria 3.

Imprumut pe amanet :

Macarie Liviu, Cal. Victoriei 5.

Lăptărie :

Străulea Nicolae, str. Reg. Maria 16.
Produsele Fermei Acad. Agricole,
str. Reg. Maria 45.

Librării :

Anca Alexandru, str. Reg. Maria 43.
Cioflec Remus, (P. Unirii) Univers. 1.
Cartea Românească, P. Unirii.
Onișor Gavrilă, P. Unirii 2.
Librăria Invățătorilor, P. Șt. Cel Mare 6.

Lemne de foc și de construcție :

Handru Gheorghe „Munții Apuseni“
str. Mărășești 36.

Manufactură :

Bogdan N. magazin de dantele, tricotaaj,
mărunțișuri etc. Cal. Reg. Ferd. 28/a.
Cruțiu Ionel, asortiment bogat, str. Reg. Maria 10.
Vașcă, mare asortiment Cal. Reg. Ferd.

Papetărie:

Miron Maria, Cal. Reg. Ferd. 60,

Pompe funebre :

Pop Ștefan, str. Memorandului 12.

Pivniță de vinuri :

Obănceanu Atanasie, str. Gh. Barițiu 2.
Văd. Munteanu, P. Carolina.

Restaurante :

Alb Iacob, Cal. Moșilor 149.
Bâlc Andrei, str. Belu 34.
Bălcăruș Ștefan, str. Pasteur 21.
Bâscă Pavel, str. Anton Pan.
Bodea Iosif, P. Mih. Vit. 24.
Frații Brânzaș, str. N. Iorga.
Câmpian Vasile, str. Căramidarilor 43.
Câmpian Ioan, str. Ax. Sever 15.
Chiorean Carolina, str. Moșilor 86.
Crăciun Gheorghe, str. Iuliu Maniu 6.
Daisa Valentin, str. Moșilor 116.
Fântână Dumitru, P. Abatorului 5.
Felecan Vasile, str. Mănăstur 119.
Gliga Ioan, str. Gh. Tămaș 1.
Ionescu Petru, P. Șt. Cel Mare 4.
Maniu (Gambrius) P. Unirii.
Moldovan Teofil, P. Cuza Vodă 6.
Nistor Eugen, Cal. Reg. Ferd.
Oros Alexandru, str. Chintăului.
Ranga Simion, str. Strâmbă 42.
Rusu Gheorghe, Piața Gării.
Suciu Nicolae, Cal. Reg. Ferd. 130.
Stan Gheorghe, str. Lucaciu 44.
Zorescu Gheorghe, str. Cipariu 16.
Fărcaș Ioan, str. Londrei.
Chertes Emil, str. Bucovina.
Maier Dumitru, str. Casianu 11.
Scorțescu Gheorghe, (Vadul Moșului) Cal. Moș.
Soșnița Valer, Cal. Reg. Ferd. 144.
Suciu Teodor, str. Pata 61.

Sare :

Brândușa Sebastian, Piața Gării 3.
Stoica Aurel, P. Mih. Vit. 18,

Sportive :

Roșca Nicolae, mare asortiment de tot felul de
articole sportive și de vânatoare,
str. Reg. Maria 2.

Sifonari :

Chifor Vasile, Cal. Dorobanților.
Fântână și Stanciu. Piața Abatorului.

Transporturi :

Andrea Pompei, Lc. Av. Suciu 2.

Tutungerii :

Abrudan Dumitru, Cal. Reg. Ferd. 97—99.
Abrudan Vasile, str. N. Iorga 2.

Coltor Iuliu, str. Moșilor 2.
Văd. Dumbrava Emilia, Piața Uniri 1.
Feiurda 1 Gavrilă, Cal. Reg. Ferd. 136.
Văd. dr. Filipan, str. Reg. Maria 27.
Văd. Grozescu Matilde, P. Unirii 22.
Lariu Ioan, str. Memorandului 10.
Martin Alexandru, P. Unirii 30
Văd. Muntean Ioan, str. Elisabeta 1.
Văd. Mureșan Iacob Otilia P. Mih. Vit. 14.
Muscă Gheorghe, P. Mih. Vit. 6.
Drăgan Ioan, C. Moșilor 36.
Pădurean Teodor, Cal. R. Ferd. 62.
Văd. Pop Ana, Cal. Vict.
Rusu Elisabeta, P. Unirii 15.
Iancu Emil, P. Unirii 26.
Dna Paleologu Geta, Tribunal.
Guleșim Lucreția, str. Reg. Maria.
Pușcaș Gh., str. Matei (Ovar).
Cămărășan Iisie, str. Universității.
Ghezeșan Gal, p. Unirii.
Imbuzan S., p. Unirii.
Tima Adam, str. V. Babeș.
Valasutean Gh., cal. Moșilor (ultima tut.)
Cioza Reveca, Parc (lângă Teatrul Maghiar).
Daciu Todor, cal. Reg. Ferd. (1. postă).
Nechita Petre, cal. Reg. Ferd.
Roman A., cal. Victoriei.
Martin Teodor, str. Mărășești.

Tâmplari :

Borza Gavril, str. A. Iancu 7.
Chiorean Gheorghe, str. Preotul Opriș 9.
Crișan Gavril, str. Lingurarilor 5.
Fărcaș Ioan, str. Radu 9.
Morariu Ioan, str. Ilie Măcelar 1.
Fond. Cărții Funduare, P. Șt. Cel Mare 23.

Lăcătuși de artă și construcție și tinichigii :

Ghișe Șofronie, str. Paris 9 a.

Instalatori de apeduct, electrică și aparate de Radio :

Orban Teodor, str. Reg. Maria 10.
Roșca Vasile, str. Iuliu Maniu 6.
Sighartău Dumitru, str. Grigorescu 27.

Zugravi și vopsitori :

Broscoi Alexandru, str. Plugarilor 78.
Drăgan, Iuliu, C. Dorobanților 34.

Nechita Ioan, str. Grigorescu 57.
Petean Iacob, str. Câmpului 10.
Pop Vasile, Cal. Moșilor 39.
Bora Ioan (pictor de firme) P. Unirii 3.

Tapiteri :

Macavei Constantin, P. Unirii 17.

Hornari :

Darida Mihail, str. Greblei 3.
Mureșan Vasile Cal. Moșilor 43.
Sasu Nicolae, Str. Macavei 39.

Sobari :

Costin Teodor, str. Ep. Nic. Popea 1.
Zăhan Ioan, str. Dr. Babeș 22.

Pavagii :

Căpușan Alexandru, str. Mănăștur 29.
Căpușan Gavril, str. Mănăștur 27.
Căpușan Pavel, str. Mănăștur 30.
Moldovan Vasile, str. Mănăștur 114.
Mureșan Vasile, str. Mănăștur 168.
Oia Dumitru, str. Mănăștur 24.
Șimon Gligor, str. Lingurarilor 18.

Grădinari :

Selicean Petru, str. Fântânele 97.

Incad. atori :

Stoica Necula, str. A. Iancu 18.

Metalurgie

Reparări de automobile și alte mașini etc.

Blaga Emil S. A. Cal Dorobanților 27.
Beu Gheorghe, mecanic, Cal. Dorobanților 4.
Boer Gheorghe mec. și lăcătuș, str. Surdă 33.
Cepănariu Paul, mec. str. Londrei 2.
Crișan Ioan, mec. și electr. str. Mănăștur 39.
Coman Ioan mec. și electrotehnic,
Cal. Dorobanților 14.
Găzdac Teodor, mec. Reg. Ferd. 141.
Moldovan Ioan, mec. și electric,
Cal. Mareșal Foch 55.
Sălăjan Dumitru, mec., atelier de repar.
măsurii și greutate, Piața Șt. Cel Mare 2.
Lăpușan Nicolae, turnătorie de aramă,
Calea Dorobanților 118.

Ceasornicari :

Gherasim Cornel, Cal. Reg. Ferdinand 19.
Niman Alexandru, Reg. Ferdinand.
Rașiu Ioan, P. Unirii 18.
Borgovan Romulus, str. Memorandului 9.

Ferari — Rotar :

Cătinaș Aurel, rotar, str. A. Popovici 31.
Chiorean Vasile, ferar, str. A. Popovici 31.
Crișan Ioan, ferar, str. Mănăstur 39.
Oltean Francisc, ferar, Cal. Dorobanților 152.
Pintea Ioan, ferar, str. Mănăstur 78.
Mureșan Ioan, rotar, str. Mănăstur 79.
Turdean Victor, caretaș, str. Livezii 11.

Tăietor de pile:

Pop Vasile, str. București 22 a.

Imbrăcămintे

Croitori de bărbați :

Aiudean Cetariu, P. Unirii 21.
Câmpian Liviu, str. Iuliu Maniu 11.
Ciocea Ioan, str. Plugarilor 2.
Crișan Alexandru, str. Dorobanților 38.
Cornea Emil, str. Amurg 24.
Corondan Gheorghe, str. Iorga 2.
Costea Gavril, ctr. Baba Novac 8.
Curtea Ioan, str. Memorandului 21.
Giurgiu Ioan, str. Bob 7.
Moțișan Gheorghe, str. Memorandului 4.
Muntean Mihai, str. Reg. Măria 48.
Oprea Iosif, str. Paulina 11.
Păteanu Iosif, P. Unirii 13.
Petricaș & Comp., str. Memorandului 3.
Turbuțiu Gheorghe, str. Universității 2.
Dragoș Nicolae, str. Reg. Maria 32.
Nichita Gheorghe, str. Banatului 26.
Ioan Curta, str. Iorga 6.

Croitori de dame :

Căminul „Domnița Ileana“ cal. Dorobanților 52.
Inst. Surdo-Muți, cal. Dorobanților 38.
Moldovan Petru, P. Unirii 10.
Mureșan Marioara, P. Unirii 10.
Roșescu Bella, str. Babeș 19.

Ceprăzari și croitorie militare :

Bălan Gheorghe, str. Reg. Maria 35.
Cristea Vasile, str. Reg. Maria 31.
Aldescu Iosif, str. Reg. Maria 45.

B ă n a r i :

Fărcaș Andrei, P. Unirii 33.

Cojocari :

Ciobai Nicolae, str. Gh. Tamaș 5.
Suciu Mihai, calea Traian 51.

Mănușeri :

Luca Teodor, str. Memorandului 4.

Incălțăminte

Pantofari :

Anca Martin, Calea Decebal 61.
Bărăianu Gligore, str. Nic. Românul 20.
Blaga Dumitru, Calea Mareșal Foch 29.
Blând Ioan, str. Paris 24.
Barițiu Ștefan, str. Chintăului 22.
Bercian Traian, str. Regina Maria 32.
Berindean Ioan, str. Turcului 80.
Biriș Luca, Calea Victoriei 36.
Brie Simeon, Calea Regele Ferdinand 49.
Bota Gheorghe, str. Vladimirescu 16.
Bota Mihail, str. Hajdău 59.
Bugnariu Andrei, Calea Regele Ferdinand 4.
Ceclan Ioan, str. Grigorescu 13.
Cenan Ioan, str. Cărâmidarilor 11.
Chiorean Ioan, Calea Moșilor 86.
Crișan Ioan, Piața Carolina 6.
Crișan Ioan, Calea Dorobanților 38.
Crișan Ioan, str. Drăgălina, Cetățuia poteca IV.
Dolean Ioan, str. Barițiu 10.
Gârdan Ioan, str. Iuliu Cesar 32.
Ghirișan Vasile, str. Iorga 6.
Ginu Mihai, fabrica de bocanci, str. A. Iancu 2.
Iclozan Ioan, str. Supurului 4.
Măcinie Maxim, Calea Dorobanților 41.
Mureșan Vasile, Calea Mareșal Foch 165.
Mihalcea Teodor, str. Regina Maria 12.
Moga Petru, str. Gen. Gherescu 13.
Mureșan Alexandru, str. Cotiță 1.
Mureșan Iosif, str. Pata 133.
Olariu Ioan, str. Petrovici 7.
Pop Aurel, str. Muncitorilor 98.
Pop Mihail, str. Paulian 12.
Pop Ioan, str. Ady 2.
Patora Atanasiu, cal. Moșilor 29.
Roșsa Martin, str. Steluța 1.
Săbăduș Laurențiu, cal. Reg. Ferd. 28 a.
Sărmășan Ioan, str. Cipariu 5.

Șimandan Lucaciu, str. Regina Maria 48.
Tofan Ioan, str. Minorităților 4.
Țion Alexandru, str. Gen. Gherescu 8.
Vescan Ioan, str. Regina Maria 31.
Aiudean Arion, Piața Unirii 19.
Leu Ioan, str. Carpaților 27-a.

Cismari :

Bonțidan Simeon, str. Dr. Marinescu 46.
Crăciunaș Nicolae, str. Pop de Băsești 26.
Chiorean Gheorghe, str. Pata 63.
Crișan Vasile, str. Andrei Bârsan 3.
moldovan Vasile, str. Budoii Deleanu 54.
Mureșan Dumitru, str. Vasile Lupu 41.
Mureșan Nicolae, str. Căp. Ignat 45.
Pop Alexandru, str. Lucaciu 15.
Podariu Paul, str. Grecianu 7.
Pop Pompei, str. Iuliu Maniu 16.
Roman Lazar, str. A. Densușeanu 15.
Rusu Ioan, Cal Mareșal Foch, 135.
Șerban Alexandru, str. Liliesi 8-a.
Sucuterteanu Ioan, str. Oășeanu 42.
Aștelean Ioan str. Negru Vodă
Crișan Cornel, str. Calafat 2.
Cristorean Simeon. str. Macavei 4.
Cotuțiu Vasile, str. Plugariilor 86.
Muresan Florian, str. Măcelarilor 6.
Nechifor Gavril, str. Căp. Ignat 7.
Roman Eugen, str. Tache Ionescu 99.
Rusu Ioan, str. Plugariilor 11.
Trenca Ioan, str. Rădulescu 66.
Zăhan Andrei, str. N. Lupu 54.
Suciu Simeon str. Fluturilor 33.
Groza Gavril str. Sept. Albini 34.
Țăgean Augustin, str. Vasile Lupu 73.
Voios Gheorghe,

Tăbăcari :

Bărăianu Petru, str. Silistrei 33.

Curelari :

oțișan Mihai, cal. Moșilor 49.

Diverse profesioni

Tipografi :

Anca Alexandru, str. Reg. Maria 43.
Barițiu Maria, P. Unirii 3.
Consistorul ort. rom. str. Baba Novac Z.
Ghili Gheorghe, str. Cogălnicernu 4.

Imprimeria Fond. Cărții Funduare,
P. Ștef. Cel Mare 23.

Compactori :

Cristorean Ioan, str. Iorga 6.
Fond. Cărții Fund. P. Șter. Cel Mare 23.
Muntean Nicolae, cartonage Cal. Reg. Ferd. 54.

Perieri :

Stan Alexa, (Inst. Orbilor) cal. Dorobanților 25.

Fotografi :

Băcăluța Ilie, str. Gh. Barițiu 28.
Bordan Eugen, P. Unirii 10.
Georgescu Rozalia, cal. Reg. Ferd. 120.
Ispas Petru, cal. Mareșal Foch. 30.
Nădășan Ioan, str. Grapei 24.

Alimente

Brutari :

Câmpian Vasile. str. Cărămidarilor 43.
Drasoveanu Petru, str. Mărășești 15.

Cofetari :

Căpușan, str. Reg. Maria 10.

Fabricant de bomboane :

Rome Cristache, str. Romei 1.

Măcelari :

Aitoneanu Petru, P. Mih. Vit. șatră.
Beghecean Irimie P. M. Vit. șatră.
Butuc Pavel, cal. Feleacului 16.
Cămărășan Pompei, P. Mih. Vit. șatră.
Chiorean Ioan, str. Pata 79.
Cupșa Gavril, str. Grigorescu 57.
Flueraș Petru, cal. Moșilor 114.
Lăpușan Ioan, cal. Traian. 49.
Mărian Ilariu, str. Reg. Maria 48.
Moțu Nicolae, str. Cărămidarilor 61.
Petruțiu Alexandru. Piața M. Viteazul, șatră.
Poruțiu Emil, str. Mănăstur 137.
„Progresul“, societ. rom.
Țoplea Ioan, Piața M. Viteazul, șatră.
Zeriu Augustin, Piața Ștefan cel Mare 13.

Obiectivele acțiunii noastre :

1. Revoluția Românismului Creator, — este radicala schimbare de oameni, metode și concepții, acțiunea menită să creieze destinele firești la care România are dreptul să aspire.

Această revoluție este marea primenire morală desăvârșită de generația constructorilor de valori noi, autentice, autohtone, românești.

Răsturnarea lumii vechi și împlinirea spre un românesc mai bine în această țară, a mult așteptatei României în care românul să fie stăpân.

Este revoluția inimilor românești, revoluția pentru dreptate, revoluția pentru o nouă Românie, revoluția pentru triumful unei idei creatoare.

Românismul exprimă o realitate, cuprinde ființa unui neam.

Este Națiunea în marș făuritor, o idee, o credință, un frenetic impuls de viață nouă.

Românismul este dinamism, energie creatoare, farul de orientare, fâgașul de canalizare a tuturor puterilor latente ale acestui neam, conștiința limpede a existenței și înaltei sale misiuni.

Fără această revoluție spirituală, fără această revoluție creatoare, — nici un pas către viitorul visat, nu se poate face.

Mobilizarea conștiințelor — iată numai ce poate asigura IZBÂNDĂ !

2. O mare mișcare de organizare românească, o frăție de sânge a întregii Națiuni, o legătură superioară, care să unească pe toți românii într-o masivă solidaritate națională, „o credință, întreținută prin trăirea unei perioade de foarte înaltă tensiune a idealului“, galvanizând toate energiile creatoare ale Neamului și canalizându-le în șantierul marilor eforturi constructive.

În această eră a mulțimilor trebuie să servești mitului modern; — organizația, fiindcă nici o acțiune nu-i posibilă fără adeziunea maselor organizate.

Numai strânsa colaborare a poporului convins de noua credință cu guvernul care nu șovăiește în fața nici unui obstacol — numai această vie colaborare a poporului producător cu guvernul director, poate realiza marele program de izbăvire și refacere.

3. Un conducător. care se înfăptuiască *dictatura națională a interesului general*, care să polarizeze în jurul său toate elementele cinstite ale țării formând elita Națiunii, aristocrația meritului.

Un om care să răscolească toate virtualitățile autohtone, „un iluminat de flacăra înțelegerii și a iubirii de oameni, vrut și acceptat de cei mulți, fanatizat de voință și înzestrat cu puterea înfăptuirilor integrale pentru obște.“

Omul care să realizeze imperativul unității de comandă, mâna tare a celui hotărât să realizeze programul viu ce trăiește în toate inimile mari și românești, reabilitând autoritatea creatoare.

4. Sancțiuni, reforme și măsuri radicale în toate domeniile de viață ale țării.

Aplicarea tuturor dezideratelor categorice conținute în marele plan de constructivism național.

5. Un nou Stat, totalitar, Statul producătorilor, „statul care să absoară în el însuși pentru

a le transforma și întări, — toată energia, toate interesele, toate speranțele poporului.“

Statul Națiunii, suprem organ de conducere, control și autoritate. Statul în care n'au dreptul să trăiască decât cei ce produc, în care existența individuală nu'i justificată decât prin muncă, o muncă directă, personală, cinstită, constructivă

Statul în care Națiunea întreagă este o armată constructivă, unde toți produc și fiecare se bucură de roadele muncii sale, care intră direct în posesiunea sa, înlăturându-se ori ce fel de intermediari, speculatori, profitori, spoliatori.

Statul care să asigure bunăstarea, libertatea și dreptatea fiecăruia prin bunăstarea, libertatea și dreptatea tuturor, *armonia și sinteza unui echilibru general*, statul care are de scop folosul mulțimilor poporului producător și nu pe acela al celor puțini și puternici, ca până acum.

Statul Noist are menirea să rezolve toate asperitățile vieții morale și materiale; să producă pentru poporul suferind.

În statul românismului toată puterea o deține Națiunea producătoare, colectivitatea națională.

Statul se confundă cu Națiunea. Sunt identice. Elita conducătoare îndeplinește un mandat al Națiunii. Ea nu se deosebește de Națiune, ci este expresia acesteia.

În locul aristocrației blazoanelor se ridică elita muncii creatoare, a meritului personal.

Conducătorii sunt numiți, îndeplinind o misiune, sunt în serviciu comandat. Ei duc la îndeplinire un imperativ al Nației pe baza unui plan, a unui program sistematic, precis trasat, programul țării.

Ei răspund în fața Națiunii armate a producătorilor. În locul iresponsabilităților regimului electoral, se ridică răspunderile efective cu viața și averea în fața Națiunii înarmate.

Elita este datoră să arate celor mulți datoria ce au de împlinit și să le arate cum o pot îndeplini mai bine, mai ușor, mai folositor.

6. Națiunea armată — care să asigure astfel apărarea împotriva vrășmașilor din afară și contra dușmanilor din lăuntru. Națiune în fața căreia conducătorii trebuie să răspundă cu viața lor. Astfel din mâna asupritorilor toată puterea trece în mâna Națiunii, responsabilitatea conducătorilor ne mai fiind fictivă ci efectivă, căci ea se face în fața Națiunii înarmate, nu în fața poporului alogător.

7. O soluție națională de salvare, — *marele plan de constructivism național*, conținând rezolvarea întregii problematice românești.

Plan întocmit de elita Națiunii producătoare și aplicat de întreaga Națiune, prin muncă efectivă, sistematică, raționalizată, dirijată de către organele competente, speciale, sub supravegherea statului, încarnarea supremă a autorității naționale.

Numai încordarea tuturor forțelor, numai organizarea tuturor puterilor, numai dinamizarea tuturor voințelor, — poate duce la salvare.

Planul constructivist prevede exploatarea tuturor bogățiilor țării. Folosirea tuturor bunurilor naturale, producție intensă, valorificarea imenselor avuții naționale, cu scopul de a asigura prosperitatea prin utilizarea tuturor posibilităților de ascensiune și progres.

România — trezește-te!

Cu „NOI”, prin muncă și luptă — înainte — la izbândă!

Noi trâmbișăm mobilizarea tuturor energiilor
naționale

Pentru — păstrarea neștirbită a hotarelor țării
întregite.

Împotriva — anarhiei sub orice formă (poli-
ticianism, francmasonerie, marxism, terorism)

Pentru — o radicală purificare internă
împotriva — vrăjmașilor țării și a dușmanilor
poporului

pentru — triumful românismului creator prin
organizarea și consolidarea statului curat românesc,
statul totalitar al producătorilor cooperați

contra — streinismului cutropitor

pentru — marele front al națiunii

împotriva — tuturor imitațiilor și surrogatelor
ideologice de import.

Noi

muncim și luptăm

pentru bunăstare, dreptate și țară

împotriva — asupririlor, înșelăciunii, minciunii,
parazitismului și exploatărei semenilor

pentru — dreptul la viață și libertate, munca
și pâine, casă și pământ

împotriva — risipei, luxului și mizeriei, a hă-
jafului cămătăresc, speculei, cumului, toametei și șoma-
jului

pentru — munca obligatorie, directă, personală,
cinstită

contra — profitorilor, speculatorilor, spoliatorilor
și defraudatorilor

pentru — revizuirea tuturor situațiilor și ave-
rilor, egalitatea șanselor de dezvoltare, românizarea
tuturor bunurilor materiale și spirituale, formarea bazei
materiale de existență, venitul unic și pedeapsa cu
moartea.

Ajutoare, asigurări, asistență socială, largă parti-
cipare la beneficii, înlăturarea intermediarilor profi-
tori, cooperația națională.

pentru Rege, Țară și Neam.

Loc tineretului!

Trebuie:

Dreptate — nu politică

Fapte — nu vorbe

Muncă — nu alegeri

Inimi — nu voturi

Frăție — nu partide

Conștiințe — nu instincte

România care se ridică are nevoie de:

Animatori — nu agitatori

Pedagogi — nu demagogi

Conducători — nu impostori

Constructori — nu destructori

Inarmați cu o voință mai tare decât oțelul — Noi —
făurim:

O țară nouă

Viață nouă

Credință nouă

Fapte noi

Legi noi

Conducători noi

Un drum nou

BCU Cluj / Central University Library **Noi**

Avem o mare credință

Ea cere numai voință

Un fulger e semnul

El este îndemnul

El este în frunte

Cu el înainte

Pe drumul nostru

Veniți la izbândă!

Români!

Ceasul a bătut. **Deșteptați-vă!**

Împliniți poruncile de foc a marilor noștrii morți.

Înmănunchiați puterile voastre.

Uniți-vă!

Unirea face puterea.

Veniți cu Noi!

cu Mișcarea Națiunii, cu generația constructorilor, cu copiii furtunei în tabăra tineretului, cu frăția de sânge
a Neamului, în fontul viu al spiritului izbăvitor, *spiritul tranșelor*.

La datorie!

Urmați drumul nostru, steagul nostru, *Tribunul* nostru. Incolonați-vă în Mișcarea »Noi«

Așteptați semnul de flacări și foc, un fulger, un trăsnet, semnul mântuirii.

Semn de luptă — nu de votare.

Semnul asprei dreptăți — nu semnul dulcilor minciuni

Semnul care brăzdează cerul nădejdelor românești, care despică drum vrerilor românești.

Urmați-I!

Isbândă!

Citți revista „Noi” — 8 pagini 2 lei. Red. Adm. Str. Sincai 9. Cluj Director: TIBERIU REBREANU.